

Vlada pripravljena popraviti predlog sprememb zakona o gospodarskih družbah

Ekonomsko-socialni svet je to sredo obravnaval predlog za spremembo zakona o gospodarskih družbah, ki bi, če bi ga poslanci sprejeli, odpravil predstavništvo delavcev v nadzornih svetih. Milan Utroša, izvršni sekretar v ZSSS, je predstavnike vlade vprašal, ali gre pri predlogu zakona za spodrseljaj ali zavestno dejanje. V obrazložitvi predloga sprememb namreč piše, da se s to spremembo predstavništvo delavcev v nadzornih svetih uvaja, kar seveda ne drži, saj je že več let uvedeno na podlagi zakona o soupravljanju. Za nameček se avtorji spremembe sklicujejo na usklajevanje z evropsko zakonodajo in prakso, kar tudi ne drži, saj je z obojim v popolnem nasprotju.

Milan Utroša

Če vlada ne želi prisluhniti opozorilu, da je treba to spremembo zakona umakniti, bo ZSSS prisiljena na problem opozoriti Evropsko konfederacijo sindikatov in tudi Evropsko komisijo.

Minister za delo Tone Rop je kot predstavnik vlade povedal, da je predlog sporne spremembe nastal na ministrstvu za finance, sedaj pa ga zastopa ministrstvo za ekonomske odnose.

Izrazil je strinjanje z razmišljanjem Milana Utroše in predlagal kompromis. V zakonu naj bi po Ropovih besedah pisalo, da imajo delavci v nadzornih svetih najmanj tretjino predstavnikov, na pogajanjih pa naj bi določili še zgornjo mejo. Uradni predlog spremembe zakona, ki ga je vlada že poslala v državni zbor, ni korekten, je še menil minister za delo.

Predstavniki gospodarske zbornice in združenja delodajalcev so skušali braniti predlagane spremembe, češ da so potrebne zlasti zaradi tujcev, ki bi želeli nakupiti lastniške deleže naših podjetij. Menili so tudi, naj ima kapital večji vpliv kot delo.

Dušan Semolič je predstavnike delodajalcev in tudi vlade poučil, da imajo tudi zaposleni praviloma poleg kratkoročnih interesov (večje plače) tudi dolgoročne (ohranitev podjetja in delovnih mest). Da to drži vsaj za Gorenje, kjer je direktor, je potrdil Jože Stanič, predsednik združenja delodajalcev Slovenije.

Po razpravi so za kompromisni predlog ministra Ropa glasovali le predstavniki vlade in delojemalcev, predstavniki delodajalcev pa so temu nasprotovali.

To pomeni, da bo vlada pred drugim branjem sprememb zakona o gospodarskih družbah sporni predlog dolžna popraviti tako, da bo v nadzornih svetih delavcem zagotavljal najmanj tretjino mest. O največjem možnem številu zastopnikov delavcev pa naj bi se dogovorili na pogajanjih. Kako bo vlada svojo napako, ki je bila, kot smo slišali, narejena le zaradi zaščite interesov tujih lastnikov kapitala, popravila, bo morala odločiti zelo hitro. Nikakor namreč ne more biti v njenem interesu, da bi v spor posegla Evropska konfederacija sindikatov ali celo Evropska komisija.

F. K.

Odbor državnega zbora za delo podpira spremembo pravilnika o obratovalnem času trgovin

Odbor za delo, družino in socialno politiko državnega zbora je to sredo obravnaval problematiko odpiralnega časa prodajaln in s tem povezanega delovnega časa trgovin in trgovcev. Po razpravi, v kateri so poslanci izrazili podporo prizadevanjem sindikata delavcev trgovine, je odbor sklenil pozvati ministrstvo za ekonomski razvoj in ministrstvo za delo, naj skupaj s predstavniki delojemalcev, delodajalcev in potrošnikov pripravita spremenjen pravilnik o obratovalnem času. Pravilnik je potrebno spremeniti zato, da bo ščitil pravice trgovin in trgovcev do dnevnega in tedenskega počitka ter letnega dopusta.

Odbor za delo je ministrstvo za delo tudi pozval, naj inšpekcija za delo poostri nadzor nad spoštovanjem delovnopravne zakonodaje v trgovski dejavnosti.

Zanimivo je, da so za te sklepe glasovali vsi, izjema so bili le poslanci EDS.

Sandi Bartol

Delavci Tovarne usnja Šoštanj zahtevajo odpravnine

Več dvesto delavcev obrata Industrije usnja iz Vrhnike v Šoštanju, ki so že od marca na čakanju, se je to sredo zbralo na protestnem zboru. Na njem so sodelovali tudi predstavniki sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije s predsednikom Tonetom Rozmanom na čelu. Od vodstva podjetja so zahtevali izplačilo odpravnin presežnim delavcem, ker jim bo v naslednjih dneh prenehalo delovno razmerje. Vodstvo podjetja pa jim to pravico odreka, češ da jim po zakonu ni treba izplačati odpravnin delavcem, ki so izgubili delo ob prisilni poravnavi. Za Industrijo usnja Vrhnika je bila namreč 9. 9. 1999 na Okrožnem sodišču v Ljubljani izglasovana prisilna poravnava – v njej je izgubilo delo 506 delavcev, podjetje pa je ohranilo 1136 delovnih mest. Delavci so vprašanje odpravnin z vodstvom podjetja pripravljeno rešiti sporazumno. Vodstvo Industrije usnja Vrhnika so zato opomnili, da jim je spomladi izplačilo odpravnin že obljubilo. Če delavci ne bodo prišli do odpravnin zlepa, bodo ob pomoči sindikata svoje bivše podjetje tožili.

T. K.

SINLES in Sindikat gozdarstva Slovenije o zakonu o delovnih razmerjih

Določili meje, pri katerih ne bodo popustili

Republiška odbora obeh sindikatov sta skupaj s predstavniki nekaterih drugih sindikatov konec prejšnjega tedna na seminarju v Bohinju obravnavala stališča in predloge k besedilu predloga zakona o delovnih razmerjih.

Oba republiška odbora sta pripravila stališča in predloge, ki naj jih pogajalci Svobodnih sindikatov uveljavljajo pri pogajanjih o predlogu zakona, ki bo v veliki meri na novo določil položaj zaposlenih. Če jih bodo predlagatelji zakona zavračali, bosta sindikata za njihovo uveljavitev pripravljena tudi na najtrše sindikalne boje.

Republiška odbora sta sprejela kar precejšnje število različnih predlogov in pripomb, tu se bomo mejili le na tiste, pri katerih sindikata ne bosta odstopila za nobeno ceno.

V 53. členu zakona, ki vsebuje omejitve za sklepanje pogodb o zaposlitvi za določen čas, sindikata menita, da sme takšno razmerje trajati največ eno leto. Poleg tega menita, da je treba v zakonu črtati možnost, da bi delodajalci z istim delavcem sklepali več pogodb za isto delo.

Ker je čas izven delovnega časa zasebna stvar posameznega delavca, lahko zakon v 95. členu govori le o članstvu v sindikatu in udeležbi v sindikalnih aktivnostih med delovnim časom, skla-

dno z dogovorom o pogojih za sindikalno delo, stavkovnimi pravili in zakonom o stavki.

V 114. členu, ki določa položaj invalidov, je treba v peti alineji črtati možnost prenehanja delovnega razmerja po poteku treh mesecev po izteku odpovednega roka. Če bi ta določba ostala, menita republiška odbora, bi se delodajalci lahko vpletali tudi v odločitve zdravnikov.

Amandmaji vlade, ki pomenijo odpravo členov 126. do 129. predloga zakona in s katerimi bi zakon dajal zaposlenim pravico do regresa za dopust, odpravin in različnih nadomestil in dodatkov, so za oba sindikata povsem nesprejemljivi. Vlada je s tem amandmajem direktno spremenila odločitve državnega zbora ob prvem branju.

Oba sindikata nasprotujeta tudi 18. amandmaju vlade, s katerim skuša predlagatelj urediti plačilo odmora za malico, ki naj ne bi več štel v delovni čas. Ta amandma je po mnenju obeh sindikatov nepotreben, saj naj bi zakon še naprej vseboval rešitev iz predloga za prvo branje, ki jo je državni zbor verificiral. Ta amandma je vlada pripravila na željo delodajalcev in se o njem ni posvetovala s sindikati. Seveda je za oba sindikata nesprejemljiv tudi 21. amandma, s katerim bi iz zakona o delovnih razmerjih odpadla določba, da čas odmora za malico šteje v delovni čas.

Sindikata zavračata tudi 25. amandma, po katerem bi delodajalci morali škodo, povzročeno delavcem, poravnati skladno s pravili civilnega prava, ne pa po načelih odškodninske odgovornosti, kot menita oba sindikata.

O vseh drugih amandmajih vlade se je po oceni obeh sindikatov mogoče pogovarjati in tudi dogovoriti.

Kar zadeva amandmaje delodajalcev, pa oba sindikata nasprotujeta najprej rešitvi, da bi delovno razmerje za določen čas lahko podaljševali kar tri leta. Nasprotujeta tudi zmanjšanju prispevkov in nadomestil za odsotnost z dela zaradi bolezni, saj bi zaradi tega prišlo do zmanjšanja pravic iz naslova zavarovanj. Sindikata sta tudi proti črtanju izrednih dopustov in omejevanju skupnega števila dni dopusta.

Kot nam je še povedal Marjan Ferčec, sekretar obeh sindikatov, so se predsedniki sindikatov dejavnosti iz sestave ZSSS dogovorili za skupno posvetovanje o problemih iz predloga zakona o delovnih razmerjih. V Radovljici bodo 15. novembra pregledali, kaj so dosegli pogajalci. Takrat se bodo Svobodni sindikati po potrebi odločili tudi o zaostritvi sindikalnega boja.

F. K.

SDPZ

Proračun in proračunski memorandum za leto 2000 naj socialni partnerji obravnavajo pred koalicijo

SDPZ ugotavlja, da proračunski memorandum in predlog proračuna zastopata področje prometa in zvez, čeprav je ta sektor gospodarstva zelo pomemben za stabilen gospodarski razvoj države. Za SDPZ ni sprejemljiva politika vlade in zlasti ministrstva za promet in zveze, ki samostojne podjetnike obravnava drugače kot drugi zasebni sektor s področja prevoza blaga (dovollince, stroški cestnin, itd.).

SDPZ zahteva, naj se v naslednjem letu dokončno uredi status letališča v Mariboru in zaposlenim delavcem omogoči normalno delo in na njem temelječe pravice in dolžnosti.

SDPZ meni, da je proračun za leto 2000 naravnano preveč porabniško in da mnoge lepo zapisane usmeritve niso podkrepjene z denarnimi vložki. Vlado Republike Slovenije pozivamo, naj pri nadaljnji privatizaciji Telekoma, kot je to opredeljeno v poročilu vlade in po

našem mnenju vidno v postavki proračuna "prodaja kapitalnih deležev", upošteva tudi socialne posledice predvidene privatizacije. Po naših ocenah pri nadaljevanju privatizacije ni nikakršnih razlogov za morebitno, niti minimalno, odpusčanje delavcev v tem sistemu.

Glede proračuna in ukrepov ekonomske politike menimo, da bo njegova porabniška naravnost v pogojih zaostrovanja mednarodne konkurence dodatno prispevala k zaostritvi pogojev poslovanja, kar lahko ogrozi zaposlitev v sektorju prevoza blaga, tudi s stečajni podjetij. Menimo, da je treba tudi na tem področju v resornem ministrtvu operacionalizirati usmeritev iz točke povečanje konkurenčnosti in nadaljevanje procesa sanacije podjetij. Istočasno odločno odklanjamo povišanja sodnih taks, ki neposredno vplivajo na materialni položaj delavcev.

Primerjava rasti posameznih kazalcev pokaže porabniško naravnost proračuna.

- rast bruto družbenega bruto proizvoda 3,5-4 %,
- rast produktivnosti 3,7 %,
- rast plač v agregatu 2,5 %, od tega v zasebnem sektorju za 2 %, v javnem pa za 4 %,
- rast proračunskih odhodkov realno za 3,5 %.

Na podlagi teh primerjav lahko ugotovimo, da so restrikcije predvidene predvsem pri plačah delavcev v zasebnem sektorju. Vedno bolj v ospredju je, da zaradi konkurence v tem sektorju delavci za enako plačo delajo vedno več. Taka politika zagotovo ni sprejemljiva tudi zato, ker se je tudi v letošnjem letu proračunska poraba gibala krepko nad rastjo plač. Če k temu prištevamo še tendenco povečevanja razponov v plačah, je na dlani, da se materialni in socialni položaj delavcev, zlasti najslabše pla-

čanih, vedno bolj slabša. Zato vztrajamo, naj se vse oblike porabe zmanjšajo na enako rast, kot to velja za plače. Morebitni presežki poslovnih rezultatov pa naj se uporabijo za modernizacijo in investicije v gospodarstvu, kar bo prispevalo k povečevanju in ohranjanju zaposlenosti.

Predlagamo, naj se z zakonom o minimalni plači predpiše enotna višina regresa za letni dopust. V gradivu za proračun zapisana postavka 40 za javni sektor 107.300 SIT naj velja tudi za realni sektor.

Za SDPZ so povsem nesprejemljive rasti proračunskih postavk za ministrtvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (nominalna rast z indeksom 139,6), ter ministrtvo za malo gospodarstvo in turizem z indeksom 154. Kljub kar precejšnjim vlaganjem v kmetijstvo naši državljanji plačujejo dokaj visoke cene kmetijskih izdelkov.

V sindikatih smo v preteklih le-

Kako na domžalskem območju izplačujejo regres

Manj kot polovica organizacij v roku, drugi deloma in z zamikom

seji konference območne organizacije 18. oktobra.

Regres za letni dopust v višini, določeni z zakonom, so do konca avgusta izplačali v 47,8 odstotka organizacij, v drugih organizacijah so do tega datuma izplačali le akontacije, razliko pa "obljubili" izplačati do konca letošnjega leta (v negospodarstvu pa do

petega januarja prihodnje leto).

Kar 92 odstotkov predsednikov sindikatov je odgovorilo, da so s povišanjem izhodiščnih plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, kot določa zakon, seznanjeni. Kar v 72 odstotkih organizacij so sindikalni zaupniki tudi konkretno preverili usklajevanje plač

in drugih prejemkov z določbami zakona.

Predsedniki pravijo, da je največ težav s plačilom zaposlenih po normi. V nekaterih organizacijah vsakokrat, ko zvišajo plače, povišajo tudi norme.

Velik problem je tudi nadurno delo in plačilo zanj. Predsedniki vidijo precejšnje probleme tudi v

stimulaciji in dodatkih na pogoje dela.

V organizacijah, ki so v slabšem likvidnostnem položaju, poleg navedenih problemov pogosto kršijo obveznosti pri izplačilih odpravnin, jubilejnih nagrad, prevoznih stroškov ...

Po mnenju predsednikov sindikatov domžalskega območja je nadzor nad izvajanjem predpisov o plačni politiki zelo zahtevna naloga. Že zbiranje podatkov je včasih zelo težko. Ker za izvajanje teh nalog sindikalni zaupniki nimajo dovolj znanja, potrebujejo za postavljanje zahtev zunanjo pomoč. Zato vodstva sindikatov v podjetjih in zavodih na dnevne rede svojih sej le redko vključijo vprašanja kršitev pravic delavcev. Če imajo probleme pri izplačilu plač in drugih prejemkov delavci zaradi takšnih razmer skoraj vedno najprej iščejo pomoč na višji ravni sindikalne organiziranosti, praviloma na območni organizaciji.

Ankete o izvajanju plačne politike so primerna in spodbudna metoda, saj z njihovo pomočjo velikokrat dosežejo, da se kakšen problem ali kršitev začne obravnavati in reševati.

Na podlagi razprave o analizi uresničevanja omenjenega zakona so člani konference sprejeli dve pobudi:

1. vodstva republiških odborov sindikatov dejavnosti naj ocenijo uresničevanje določil zakona o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresi za letni dopust v obdobju 1999–2001 v vseh organizacijah in posredujejo v organizacijah, ki ne spoštujejo določil zakona,

2. predsedstvo ZSSS naj prouči možnost oblikovanja oz. ustanovitve internega biltena, v katerem bi bila objavljena pomembna gradiva, sprotne informacije in navodila za konkretno delovanje sindikalnih aktivistov na področju uveljavljanja pravic delavcev iz kolektivnih pogodb in drugih predpisov, ki zaradi svoje narave oz. preobsežnosti ne sodijo v Novo Delavsko enotnost. Nekateri sindikati dejavnosti sicer imajo občasne informativne biltenne, v katerih objavljajo informacije o višinah plač in drugih prejemkih, vendar za učinkovito sindikalno delovanje to ne zadošča.

Nasploh pa bi se kazalo odkrito in kritično pogovoriti o vprašanih obveščanja znotraj Svobodnih sindikatov in o našem komuniciranju s člani in z javnostjo.

Justi Arnuš

PRAVNI SVETOVALEC

Igor Pišek, dipl. iur.

Delavec, za katerega velja kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, se izobražuje v svojem interesu. Ali mu pripada določeno število delovnih dni za posamezen izpit glede na to, da se izobražuje ob delu?

Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji govori v 32. členu o izobraževanju. Iz prvih treh odstavkov 32. člena je razvidno, da obstajajo tri kategorije: delavci, ki se izobražujejo v svojem interesu, delavci, ki se izobražujejo v interesu delodajalca ter delavci, ki jih delodajalec napoti na izobraževanje.

Seveda se tudi tretja kategorija delavcev izobražuje v interesu delodajalca. Razlika med drugo in tretjo kategorijo je le v tem, da so se po tretji možnosti delavci dolžni izobraževati na podlagi (enostranske) odločitve delodajalca, po drugi možnosti pa je izobraževanje tudi stvar njihove volje oz. pogodbe o izobraževanju med delavcem in delodajalcem.

V 5. odstavku tega člena pa so določeni delovni dnevi za posamezen izpit, ki pripadajo delavcu, ki se izobražuje ob delu. Kolektivna pogodba govori v tem odstavku o delavcu, zato ta del velja tako za delavca, ki se izobražuje v interesu delodajalca, kot tudi za delavca, ki se izobražuje v svojem interesu. Navedeno posredno izhaja tudi iz 7. odstavka, kjer je določeno, da delavcem, ki se izobražujejo v interesu delodajalca, pripada poleg delovnih dni za opravljanje posameznega izpita iz 5. odstavka, še

prevoz, kotizacija, šolnina in stroški bivanja. Če se 5. odstavek ne bi nanašal tudi na delavce, ki se izobražujejo v svojem interesu, potem izrecno naštevanje kategorij delavcev po 7. odstavku ne bi bilo potrebno.

Motiti ne sme 9. odstavek, ki določa, da delavcu, ki se izobražuje v svojem interesu, delodajalec omogoča izobraževanje v skladu s svojimi možnostmi, medsebojne odnose pa uredita s pogodbo. S pogodbo lahko delavec dobi še dodatne pravice poleg pravic, ki mu gredo po 5. odstavku. Razumljivo je, da se delavec lahko izobražuje v svojem interesu tudi, če z delodajalcem ne sklene nobene pogodbe.

Povzamemo lahko, da tudi če med delodajalcem in delavcem, ki se izobražuje v lastnem interesu, ni bila sklenjena ustrežna pogodba, pripada slednjemu določeno število delovnih dni za posamezen izpit na podlagi splošne kolektivne pogodbe.

Dodajmo še, da največkrat drži, da je izobraževanje delavca tako v njegovo korist oz. v njegovem interesu kot tudi v interesu delodajalca.

Da bi socialni partnerji na nacionalni ravni zmanjšali socialne razlike, izboljšali socialni in materialni standard zaposlenih, krepili stimulativne elemente plače, vzpostavili večjo odvisnost plač od doseženih poslovnih rezultatov in zmanjševali razmerja med najvišjimi in najnižjimi plačami, so maja letos podpisali dogovor o plačni politiki. Na njegovi podlagi je bil nekaj dni kasneje sprejet zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresi za letni dopust v obdobju 1999–2001.

Da bi izvedeli, kakšne so izkušnje in rezultati izvajanja tega zakona, smo v domžalski območni organizaciji ZSSS opravili anketo o tem, kako uresničujejo usklajevanje plač z rastjo življenjskih stroškov, kako poteka izplačilo regresa za letni dopust in katere pravice zaposlenih je v praksi najtežje uveljavljati. Za mnenje smo povprašali predsednike sindikatov vseh družb in zavodov na našem območju. Rezultate ankete o uresničevanju zakona smo obravnavali tudi na redni

tih opozarjali na nekritično povečevanje števila občin, vendar brez odziva. Da smo imeli prav, kažejo podatki o vedno večjih dotacijah občinam. Letos za nekaj več kot 35 milijard, za leto 2000 pa že nad 40 milijard. Porast je treba po našem mnenju omejiti tako, ta postavka ne sme biti realno večja.

SDPZ meni, da kupnine za prodajo kapitalskih deležev države ni potrebno preliti v porabo. Ta sredstva naj se namenijo za gospodarske naložbe, za modernizacijo, kar bo dolgoročno prispevalo k hitrejšemu in stabilnemu razvoju in s tem večji blaginji.

SDPZ opozarja na nujnost krepitve socialnega dialoga, zlasti pri sprejemanju zakona o delovnih razmerjih, spreminjanju zakonodaje s področja zdravstva. V sindikatih smo zainteresirani za sodelovanje pri dograjevanju politike s področja zdravstva. Odklanjam neutemeljeno zniževanje pravic s področja zdravstva.

V SDPZ podpiramo kapitalsko okrepitev SID (Slovenska izvozna družba) s ciljem zagotavljanja subvencij, izvoznih obresti in obvladovanja tveganj.

Menimo, da bo obravnava proračuna dobra le, če bo opravljena pred sprejemom proračuna v koalicijski in v vladi. Njegovo obravnavanje po sprejemu na vladi je bolj ali manj kozmetične narave.

Cvetka Gliha,
sekretarka SDPZ Slovenije

Tiskovna konferenca ZSSS o nacionalnem programu zdravstvenega varstva Državni zbor naj najprej opravi prvo branje

Posebej smo občutljivi, kako so pravice iz zdravstvenega zavarovanja dostopne ljudem z nizkimi dohodki. Zdravje namreč ne sme biti le privilegij bogatih. Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji se ne smejo zmanjševati. Privatizacija za vsako ceno ne sme biti kriterij za spremembe v zdravstvenem zavarovanju. Vse to je železni pro-

gram Svobodnih sindikatov, je uvodoma povedal Dušan Semolič, predsednik ZSSS. Zgodovino nastajanja nacionalnega programa zdravstvenega varstva, ki je že povzročil podaljševanje čakalnih dob, pa je obrazložila Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS. Ker je v nacionalnem programu veliko popolnoma novih rešitev, je program povsem nov in bi državni zbor,

ki je o prvotnem programu že opravil prvo branje, moral to opraviti še enkrat. Ker pa je mogoče, da poslanci in politiki tega stališča izvršnega odbora predsedstva ZSSS ne bodo upoštevali, je Böhmova predstavila tudi amandmaje na nacionalni program. Oboje povzemamo iz skrbno pripravljenih pisnih materialov za tiskovno konferenco.

Amandmaji ZSSS k predlogu Nacionalnega plana zdravstvenega varstva Slovenije

Vlada Republike Slovenije je s svojimi amandmaji na čistopis Nacionalnega programa zdravstvenega varstva Republike Slovenije – Zdravje za vse do leta 2000 predlagala od prve do zadnje besede popolnoma novo besedilo. Ker načelna obravnava v državnem zboru o teh novih predlogih še ni bila opravljena, bi bilo prav, da vlada dokument umakne iz obravnave v državnem zboru in predlaga prvo obravnavo novega predloga plana zdravstvenega varstva.

Izvršni odbor Predsedstva Zveze svobodnih sindikatov Slovenije pa je vladne amandmaje za primer, če vlada predloga plana ne bo umaknila iz obravnave, ocenil na podlagi še vedno povsem aktualnih stališč o predlogu plana za drugo obravnavo, ki jih je 8. marca 1996 oblikoval Svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

Izvršni odbor ugotavlja, da amandmaji vlade vsebujejo številne dobre ugotovitve in predloge:

- ugotovitev, da nekatere kategorije zavezancev za plačilo prispevkov, kot na primer samostojni podjetniki in obrtniki, ne prispevajo v skladu s svojimi materialnimi možnostmi, kmetje in upokojeanci pa plačujejo sorazmerno malo v primerjavi s svojimi potrebami po zdravstvenih storitvah,
- predlog za prostovoljno zavarovanje za doplačila v obliki dolgoročnega zavarovanja na podlagi vzajemnosti in medgeneracijskega odnosa,
- možnost kolektivnega dodatnega zdravstvenega zavarovanja pri delodajalcu,
- ohranitev zdravstvenega doma kot funkcionalne enote v zdravstvenem varstvu,
- dodeljevanje koncesij za zasebno delo v javni mreži na podlagi razpisov v skladu z javnim interesom za ustrezno raven zdravstvenega varstva prebivalstva,
- nadzorovanje cen vseh zdravstvenih storitev,
- ločitev upravne in strokovne funkcije vodstvenih delavcev v zdravstvenih zavodih,
- strokovni, upravni in zavarovalniški nadzor,
- reševanje problemov zdravstvenega varstva v sodelovanju s predstavniki zavarovancev, delodajalcev, uporabnikov storitev in potrošnikov.

Izvršni odbor pa ocenjuje, da vladni amandmaji zanemarjajo nekatere pomembne vidike zdravstvenega varstva. Nikjer ne omenjajo kartice zdravstvenega zavarovanja, ki je ključna za cilje razvoja zdravstvenega zavarovanja. Tretji vladni amandma, ki povzema obstoječe stanje zdravstvenega varstva z zornega kota zdravstvene dejavnosti, pa ne upošteva temeljnih problemov uporabnikov zdravstvenih storitev: umetno povzročene predolge čakalne dobe in zaradi tega vse večjega obsega prisilnega odločanja obolelih za samoplačniške zdravstvene storitve. To je posledica neoblikovanja jasnih in nadzorovanih pravil za sicer marsikje potrebno širjenje zasebnega dela v zdravstvu.

Izvršni odbor Predsedstva Zveze svobodnih sindikatov Slovenije ocenjuje, da bo skupni učinek takšnega planskega dokumenta slab in zato

nesprejemljiv za zdravstveno varnost prebivalstva in s tem zavarovancev obveznega ter prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za doplačila. Na podlagi takšne ocene poziva poslance, naj za svoje sprejmejo naslednje predloge amandmajev:

Predlog amandmaja na poglavje 2.5.1.

Doda se nov tretji odstavek: Obseg sredstev zasebnih sredstev za zdravstvo narašča ne le zaradi prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, ampak vse večjega obsega samoplačniških specialističnih in bolnišničnih zdravstvenih storitev zaradi dolgih čakalnih dob v obveznem zdravstvenem zavarovanju. Čakalne dobe so se podaljšale v času nedodelanih pravil širjenja zasebnega dela v zdravstvu.

Predlog amandmaja na poglavje 3.1.1.

V drugem odstavku se doda nov drugi stavek: Vlada bo pred vložitvijo predlogov za širjenje ali oženje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja pridobila soglasje socialnih partnerjev v okviru ekonomsko-socialnega sveta.

Predlog amandmaja na poglavje 3.2.1.

Tretji odstavek naj se nadomesti z novim: Izdelani bodo kriteriji za izdajanje soglasij ministrstva, pristojnega za zdravstvo, h koncesijam za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti, ki jih z odločbo podeljujejo občinski oziroma mestni upravni organi, tako da bo zagotovljena uskladitev zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe in učinkovito urejanje skupnih nalog javnih zavodov in koncesionarjev na območju več občin oziroma regij. Soglasje h koncesiji za opravljanje teh storitev na drugih lokacijah bo možno le, ko bodo istovrstne storitve zagotovljene tudi na lokaciji zdravstvenega doma. Kriteriji bodo vsebovali kadrovske in storitvene normative. Kriterij za soglasje bo tudi zagotavljanje z letnimi dogovori določene dolžine čakalnih dob. Kadar bo ugotovljeno, da koncesionar ne opravlja javne službe pod pogoji, pod katerimi je ministrstvo soglasje izdalo, bo predviden umik soglasja.

Predlog amandmaja k poglavju 3.2.3.

Zadnja stavka naj se nadomesti z besedilom: Posebna skrb bo namenjena racionalni in varni porabi zdravil, kar vključuje tudi obveznost organizacije ekološko varne odstranitve neuporabljenih zdravil. Obseg zasebne lekarniške dejavnosti se bo povečeval na podlagi odkupa oziroma lastninjenja obstoječih zmogljivosti, koncesije za lekarno na novih lokacijah pa se bodo podeljevale zgolj na območjih, kjer so uporabnikom lekarniške storitve lokacijsko in časovno oddaljene.

Izdelani bodo kriteriji za izdajanje soglasij ministrstva, pristojnega za zdravstvo, h koncesijam za opravljanje javne službe v lekarniški dejavnosti, ki jih z odločbo podeljujejo občinski oziroma mestni upravni organi, tako da bo zagotovljena uskladitev lekarniške dejavnosti in učinkovito urejanje skupnih nalog javnih zavodov in koncesionarjev na območju več občin oziroma regij. Kriteriji bodo vsebovali tudi kadrovske in storitvene normative. Kadar bo ugotovljeno, da koncesionar ne opravlja javne službe pod pogoji, pod katerimi je ministrstvo izdalo soglasje, bo predviden umik soglasja.

Predlog amandmaja k poglavju 3.2.4.

Besedilo "Večina te dejavnosti lahko preide v zasebno dejavnost, ko bo s" v drugem odstavku naj se nadomesti s predlaganim, tretji odstavek pa naj se dopolni: DRUGI Odstavek: Ministrstvo, pristojno za zdravstvo, bo pripravilo kriterije za izdajanje odločb o koncesiji za opravljanje javne službe v specialističnim ambulanti dejavnosti, v katerih bodo upoštevani kadrovske in storitveni normativi ter načelo za ohranjanje zdravstvenih storitev na lokaciji zdravstvenega doma. Koncesije za opravljanje teh storitev na drugih lokacijah bodo možne le, kadar bodo istovrstne storitve zagotovljene tudi na lokaciji zdravstvenega doma. S kadrovske standardi bo ...

TRETI Odstavek: ... zato, ker ... (?).**Predlog amandmaja k poglavju 3.2.8.**

Doda naj se nov odstavek: Posledice vzpostavitve enotnega obveznega javnega zavarovanja za dolgotrajno nego bodo glede prerazporeditve pravic in glede višine prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje in za obvezno pokojninsko-invalidsko zavarovanje naslednje: ...

Predlog amandmaja k poglavju 3.4.2.

Na koncu prvega odstavka se doda: V ta namen bo vpeljana kartica zdravstvenega zavarovanja.

Predlog amandmaja k poglavju 4.1.2.

V točki 2 naj se doda nov drugi odstavek: Za delovanje sistema zdravstvenega zavarovanja bo ključnega pomena dobra obveščenost zavarovancev o njihovih pravicah. V ta namen bodo določeni standardi za njihovo obveščenost: vsaka čakalnica oziroma prostor, kjer zavarovanec plača za sa-

moplačniško ali nadstandardno zdravstveno storitev oziroma doplačilo k ceni zdravstvene storitve bo opremljena s preglednimi informacijami o pravicah zavarovancev. Najmanj bo zavarovanec na tem mestu obveščen o dogovorjenih čakalnih dobah za posamezne zdravstvene storitve v okviru obveznega zavarovanja, o standardnih storitvah, za katere doplačil ni, in o višini doplačil za nadstandard oziroma za samoplačniške storitve. Dodano mora biti tudi navodilo o izbiri osebnega zdravnika ter mestu za pritožbe v primeru kratenja pravic.

Predlog amandmaja k 4. poglavju

V točki s) naj se doda: s) V sestavo Sveta za zdravje bodo vključeni predstavniki organizacij socialnih partnerjev, ki so reprezentativne za območje države, kot predstavniki interesov zavarovancev in zavezancev za plačilo prispevkov zdravstvenega zavarovanja.

Predlog amandmaja k poglavju 4.2.3.

V 2. in 3. ukrepu naj se vnesejo naslednje spremembe: 1. K nalogam novoustanovljenega Inštituta za medicino dela naj se v 3. odstavku 2. ukrepa upošteva tudi naloga proučevanje vzrokov bolezni v zvezi z delom, ki jih omenja Zakon o varnosti in zdravju pri delu. V 4. odstavku 2. ukrepa naj se določi, kolikšno število delavcev je v povprečju potrebno na pooblaščenega zdravnika, da bo vzpostavljena dejavnost zdravstva zdravljenja pri delu, kakor jo predpisuje Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

2. Črta naj se 2. stavek 3. ukrepa z naslovom Absentizem.

Mag. Dušan Semolič,
predsednik ZSSS

Kronologija nastajanja plana zdravstvenega varstva Slovenije

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije s stališči in predlogi že od leta 1993 spremlja nastajanje Plana zdravstvenega varstva Republike Slovenije. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenemu zavarovanju namreč v 6. členu določa, da Vlada Republike Slovenije pripravi predlog plana zdravstvenega varstva, Državni zbor Republike Slovenije pa ga sprejme. V 105. členu pa zakon določa, da mora državni zbor plan zdravstvenega varstva sprejeti v šestih mesecih po uveljavitvi zakona, ki je začel veljati 1. marca 1992.

Predlog Plana zdravstvenega varstva Republike Slovenije do leta 2000 je vlada poslala državnemu zboru v prvo obravnavo 29. aprila 1993. Državni zbor je prvo obravnavo opravil 28. oktobra 1993.

Vlada je predlog plana za drugo obravnavo pripravila 20. aprila 1995. Državni zbor pa predloga plana ni takoj obravnaval, ker je tadanji minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč matični državnozborni odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko v juliju 1995 obvestil, da bo resorno ministrstvo pripravilo amandmaje na predlog plana, ki da bodo upoštevali pripombe kritične in strokovne javnosti. Vlada je nato v decembru 1995 državnemu zboru poslala 14 amandmajev na prvotni predlog plana. Vlada je z amandmaji k predlogu plana prvič predlagala tudi dve prilogi: mrežo javne zdravstvene službe in strategijo razvoja zdravstvenega varstva v Republiki Sloveniji. Strategija razvoja zdravstvenega varstva v Republiki Sloveniji je v predlogu plana vnesla določila o izjemno ostrih posegih v pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, o katerih pa v prvi obravnavi v letu 1993 načelna razprava v državnem zboru sploh še ni mogla biti opravljena. Strategija je tako določala krčenje obsega in kakovosti pravic v obveznem zdravstvenem zavarovanju, prestavitve pravic v prostovoljno zdravstveno zavarovanje, odpravo možnosti zavarovanja za posamezne primere ter ponovno uvajanje participacije. Črtane naj bi bile zlasti naslednje pravice: zdravstvena oskrba trajno obnemoglih (socialna hospitalizacija), zdravljenje umirajočih bolnikov, zdravljenje poškodb izven dela, zdraviliško zdravljenje, zobno in zobnoprotenično zdravljenje odraslih, nekatere oblike rehabilitacije, zdravila iz vmesne liste, očala zaradi starostne daljnovidnosti, nekateri ortopedski in drugi pripomočki. Nič več pa naj sploh ne bi bilo možno zdravstveno zavarovanje za prvi obisk pri zdravniku, za zdravila, za nenujno zdravljenje na domu in za obisk v dežurni ambulanti ob nedeljah in praznikih!

Svet Zveze svobodnih sindikatov je po obravnavi vladnih amandmajev ocenil, da Strategija ruši z zakonom v letu 1992 uveljavljeni sistem zavarovalništva in da je minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč odgovoren za predlagani plan. Ker naj bi bil planski dokument podlaga za kasnejše zakonske spremembe, je Svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije poslance seznanil z ostrino svojih nasprotovanj predlaganim določilom. Poslanec je predlagal, naj predlog plana vrnejo v prvo obravnavo in opravijo načelno razpravo o predlaganih rešitvah v Strategiji. Hkrati je poslanec predlagal, naj začnejo postopek za razrešitev ministra za zdravstvo dr. Božidarja Voljča zaradi neupoštevanja sklepa državnega zbora ob obravnavi zdravstvenega varstva. Razrešitev je bila

predlagana tudi zaradi njegovega zanemarjanja zakonske iniciative. Kar 26.596 volivcev se je namreč leta 1993 podpisalo pod zahtevo, naj prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje dolgotrajno brezposelnim krije polno ceno zdravstvenih storitev. Državni zbor je namreč na svoji seji 7. julija 1993 iniciativo obravnaval in naložil ministrstvu za zdravstvo, naj do septembra 1993 pripravi analizo zdravstvene varnosti dolgotrajno brezposelnih v okviru analize izvajanja celotnega zakona in pripravi predloge rešitev.

Odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko državnega zbora pobude za začetek postopka za razrešitev ministra na svoji obravnavi 5. marca 1996 ni sprejel, zato pa je za svoje sprejel večino predlogov amandmajev, ki jih je pripravil Svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Predlogi amandmajev ZSSS so bili: 1. diferencirana prispevna stopnja za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, 2. davčna spodbuda delodajalcem, ki vlagajo v varno tehnologijo, ki ohranja zdravje zaposlenih, 3. v sestavo tako sveta za zdravje kot tudi sveta za varnost in zdravje pri delu vključiti predstavnike socialnih partnerjev, 4. prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje naj krije polno ceno zdravstvenega varstva za dolgotrajno brezposelne, 5. pripraviti analizo o tem, ali je občina primerna za oblikovanje in ureničevanje javne zdravstvene službe na primarni ravni, 6. plan naj določi kriterije za podeljevanje koncesij za vključevanje zasebnih zdravstvenih delavcev v mrežo javne zdravstvene službe, 7. nasprotovanje vnaprejšnji prednosti zasebnikov ne glede na načela zdrave konkurenčnosti pri konkuriranju za razpisani program opravljanja zdravstvenih storitev za obvezno zdravstveno zavarovanje, 8. nasprotovanje vnaprejšnji opredelitvi, da se bodo pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja krčile po obsegu in kakovosti, 9. zobno in zobnoprotenično varstvo odraslih naj ostane pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, 10. zavračanje ponovne uvedbe participacije k ceni zdravstvene storitve kljub prostovoljnemu zavarovanju, 11. zagotoviti sredstva za pre zaposlitev, prekvalifikacijo, dokvalifikacijo in druge ukrepe za prepaposlitev presežnih delavcev v zdravstvu.

Na podlagi razprave na odboru za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko ter v državnem zboru je vlada pripravila nov predlog plana za **ponovitev (!) druge obravnave!** Predlog čistopisa plana je bil v Poročevalcu DZ RS objavljen pod naslovom Nacionalni program zdravstvenega varstva Republike Slovenije – zdravje za vse do leta 2000. Leto in pol kasneje je bila v Poročevalcu k tej verziji predloga plana za ponovitev druge obravnave objavljena še obrazložitev besedila, objavljenega v letu 1996 v amandmajiški obliki, tako kot so bili oblikovani v poslanski obravnavi.

Od leta 1998 do oktobra 1999 je vlada pripravila več verzij amandmajev na to besedilo, ki pa jih je kasneje umaknila. Amandmaji vlade k predlogu plana za drugo obravnavo, ki so bili pripravljani 4. oktobra 1999, od prve do zadnje besede spreminjajo predlog plana, ki je bil v državnem zboru v letu 1996 oblikovan po prvem poizkusu druge obravnave.

Z velikimi napori vseh smo krizo v podjetju prebrodili, je na začetku pogovora povedal Jože Smrkolj, generalni direktor družbe ETI d. d. Izlake. Podjetje, ki bo spomladi slavilo 50-letnico, je vsa leta poslovalo brez večjih težav. Smrkolj meni, da so zaposleni največje bogastvo delniške družbe, skupaj z bivšimi zaposlenimi in upokojeanci so tudi največji lastniki. Notranji odnosi in zaupanje med ljudmi so največji kapital delniške družbe. Smrkolj pravi, da mora delovati v korist lastnikov, zlasti 1700 notranjih lastnikov (sedanjih in bivših zaposlenih in upokojeancev).

“Za uspeh podjetja je pomembna prava notranja klima, komandiranje na dolgo roko ne more biti uspešno. Tako tudi delam, ne le govorim. Takšna kultura medsebojnih odnosov je v ETI-ju že tradicionalna. Prav od vsakega zaposlenega pa moram zahtevati, da od sebe da maksimum, tudi od vratarja, ki lahko dela še kaj koristnega. Sam sem v podjetje vpet od jutra do večera. Kar zadeva motivacijo, pa lahko rečem, da ne bom nič žolčen, če ne bom zaslužil še več.

Čeprav ETI ne bo nikogar pustil na cedilu, smo že več let vedeli, da je v Kamniku (Svit se je priključil leta 1981) preveč ljudi, zlasti v režiji. Ljudem, ki so ugotavljali, da ne vzdržijo tempa, smo dali možnost, da odidejo na čakanje in na zavod. Kot je povedal Smrkolj, ETI nikoli v zgodovini ni bil v krizi, tudi stavk ni bilo nikoli. Podjetje je raslo s svojimi kadri, v svojem posebnem okolju, stran od večjih centrov. Lastni kadri so bili tudi nosilci razvoja in nenehnih investicij.

ETI je finančno izredno trdna delniška družba, saj žiro račun ni bil nikoli blokiran niti za en dan. V virih sredstev so dolgoročne in kratkoročne obveznosti le 15 odstotkov vsega denarja, ETI torej posluje skoraj v celoti z lastnim denarjem.

Poslanstvo podjetja je skrbno načrtovano, z njim so seznanjeni vsi zaposleni. Pri nastajanju načrtov je sodelovalo skoraj 300 od nekaj več kot 1200 zaposlenih. Ni res, da je ETI odpustil nekaj delavcev, kot sta poročalo Delo in Finance. Zaradi reorganizacije in ustanovitve dveh hčerinskih podjetij (ETI Svit in ETI Norton v Kamniku) je vanju prešlo skupaj 157 delavcev.

Globalizacija je že prišla tudi v ETI. Podjetje iz Izlake je vodilni proizvajalec talilnih varovalk nemškega tipa in želi ta položaj tudi zadržati. Zaradi tega želijo

Pogovor z Jožetom Smrkoljem generalnim direktorjem ETI Izlake

Največji kapital so ljudje in notranji odnosi

ETI imeti prvo besedo tudi pri povezovanju z drugimi proizvajalci in širjenju programa na francoski tip varovalk. Z divizijo Siemens iz Regensburga ETI sodeluje zelo tesno. Prav ta multinacionalka je leta 1992 prišla v Izlake s ponudbo za odkup tovarne. Smrkolj se spominja, da so nakupovalcem rekli, da ne čutijo potrebe po prodaji, da imajo dovolj lastnega denarja in da bodo z njim zmogli tudi sami financirati razvoj. Prav s tem Siemensom je ETI leta 1997 sklenil dolgoročno pogodbo o sodelovanju. Sodelovanje je za slovensko tovarno koristno tudi zaradi tega, ker partner pomaga tudi pri presojanju programskih in razvojnih odločitev.

Tako nima ETI pri vodenju proizvodnje in poslovanju nobenih omejitev, zatrjuje Smrkolj. Vse je njegovo, niti patenti niso izjema. ETI ne opravlja nobenih lon poslov.

V tem času ETI skupaj s podjetjem Jean Müller iz Nemčije, ki je bilo že več kot 100 let vodilno pri posebnem tipu NV varovalk, ustanavlja proizvodno joint venture podjetje. Za skupno mešano podjetje so se dogovorili, čeprav je nemško podjetje izgubilo konkurenčni boj z našim podjetjem. Za potrebe nemškega podjetja bo proizvodnja odslej organizirana v Izlakah, kjer bo zaradi tega zanesljivo odprtih 60 novih delovnih mest. To novo mešano podjetje bo moralo začeti delati čimprej, že pred vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo.

ETI je 60-odstotni lastnik podjetja ETI Polam, ki ne proizvaja in trži le za to Poljsko (kjer je njegov sedež), ampak tudi za baltiške države. ETI namerava prevzeti še enega od poljskih proizvajalcev. Skupaj z Elektroprivredo pa ETI ustanavlja firmo v Sarajevu. V Sarajevu naj bi bila organizirana proizvodnja, od tam naj bi ETI prodajal v države, nastale iz bivše Jugoslavije.

ETI pa je po Smrkoljevih besedah v fazi čiščenja. Zaradi tega prihaja do izločanja proizvodnje, ki ne sodi v temeljni in strateški program, v ločene firme. Prvo takšno podjetje je ETI Svit (ETI je 100-odstotni lastnik), ki v Kamniku proizvaja dekorativno keramiko. Skupaj z Nortonom, keramičnim gigantom iz Francije s 110.000 zaposlenimi, ki je dokapitaliziral proizvodnjo tehnične keramike v Kamniku, pa so ustanovili podjetje ETI Norton, v ka-

O razmerah v podjetju smo se pogovarjali tudi z Bojano Pirkovič Zajc, odgovorno za kadrovske, organizacijske in splošne zadeve, predsednikom SKEI v podjetju Branetom Medijo in predsednikom sveta delavcev Viljemom Avbljem.

ETI se je začel lastniti že leta 1991 po “Markovičevi” zakonodaji. Desetodstotni lastniški delež so si zaposleni pridobili že takrat, zato so kasneje lahko s certifikati in notranjim odkupom pridobili večinski (63-odstotni) delež. Žal jim je, da naša zakonodaja ne omogoča udeležbe zaposlenih pri dobičku. Prizadevali si bodo, da bi bil zakon, ki je že bil v proceduri, sprejet. Sodelovali bodo z vsakim, ki bo imel enak cilj. Prizadevajo si tudi, da bi nakupi delnic zaposlenih postali davčna olajšava.

Zaposleni so s firmo relativno zadovoljni. Center za mednarodno konkurenčnost je izmeril, da je stopnja zadovoljstva 3,33 (anketirani so lahko izbirali med 1 in 5). Fluktuacije v ETI-ju skoraj ni, na leto odide v povprečju le kakšnih 20 delavcev. Ta stopnja zadovoljstva je mogoče povezana tudi z lokalnimi razmerami, saj na tem območju skoraj ni drugih možnosti za zaposlitev.

terem imajo Francozi 51-odstotni lastniški delež.

Letošnja kratkotrajna kriza je bila po besedah Jožeta Smrkoljja posledica več dogodkov, ki so nastopili sočasno. Vodilni svetovni proizvajalci stikalnih naprav so nenadoma, z namenom uničiti konkurenco, znižali cene svojih izdelkov tudi za 40 odstotkov. Zaradi tega je bilo ogroženega kar 31 odstotkov ETI-jevega programa. Poleg tega je v Nemčiji prišlo do izrazite štednje v tamkajšnji elektrodistribuciji, zaradi česar se naročila zelo zmanjšala. ETI je v prvih šestih mesecih letos ustvaril za 20 odstotkov manj prihodkov kot v enakem obdobju lanskega leta.

Delavci so z ETI-jem dokaj zadovoljni

Za plačni sistem (temelji še na vrednosti točk) so se že dogovorili, da ga bodo prenovili. Želijo urediti zlasti možnosti napredovanja znotraj istega plačilnega razreda.

Ker imajo dokaj slabo izobrazbeno strukturo, dajejo velik pomen izobraževanju ob delu, sedaj se izobražuje štiri odstotke vseh zaposlenih.

V ETI-ju skrbijo, da so plače vedno vsaj malo nad kolektivno pogodbo. Zaradi zakonsko določene minimalne plače ni nihče na boljšem. Povprečna bruto plača je 132.000 tolarjev. Zaposleni imajo možnost prehranjevanja v lastni tovarniški restavraciji, ki za malico med delom nudi tri različne obroke. Strošek toplega obroka v celoti poravnava podjetje na račun regresa za prehrano.

Stroške prevoza zaposlenih na delo v višini cen javnega prevoza za ETI poravnava stoodstotno. ETI ima 11 počitniških objektov z 68 posteljami na različnih lokacijah (Terme Čatež, Moravci, Rogla a). Ker v teh objektih organizirajo tudi preventivni oddih, so obratne ambulante nimajo, so sklenili pogodbo z Zdravstve-

Uprava se na to ni odzvala z odpuščanjem zaposlenih, ampak z drugimi metodami. Cilj je bil zlasti zmanjšanje vseh vrst stroškov in povečanje proizvodnje. Menedžer, ki začne odpuščati, je za Smrkoljja podoben kmetu, ki zaradi zapitka v gostilni začne prodajati njive. Z obema gre h koncu. Če prva prisilna poravnava ne uspe, ne bo uspela niti druga, potreben je carski rez.

Uprava je v začetku aprila s sindikatom podpisala dogovor, po katerem je zagotovila delo vsem zaposlenim. V zameno pa je sindikat (gre za SKEI - edini sindikat v družbi) soglašal z za 10 odstotkov povečano storilnostjo. Plače so se v začetku letošnjega leta povečale za osem odstotkov, v avgustu pa še za 2,3 odstotka, kolikor je znašala eskalacija.

Za še bolj izvirno rešitev so se dogovorili pri režijskih delavcih. Ker sindikat ni soglašal s skrajšanjem delovnega časa na 36 ur tedensko, so se dogovorili za desetodstotno znižanje plač, od česar so šest odstotkov obračunali kot zadržane plače (varščina). Ta

denar naj bi režijci prejeli le, če bodo letošnji poslovni cilji doseženi. Še pred tem pa je Smrkolj sebi in še 18 zaposlenim, plačanim po individualnih pogodbah, plače znižal za 10 odstotkov.

Po besedah generalnega direktorja je v obdobju julij-september prišlo do bistvenega poveča-

nja prodaje in izboljšanja poslovanja. Čeprav je ETI v prvih šestih mesecih pridelal za 80 milijonov izgube, bo že novembra bilanca za 110 milijonov pozitivna (pri tem bodo obračunali 121 milijonov revalorizacijskega primanjkljaja). Naročila tudi kažejo, da bo poslovanje do konca leta ugodno. ETI bo po Smrkoljevih

besedah dosegel dva odstotka večji prihodek kot lani, planiranega obsega proizvodnje pa ne bo dosegel.

Zaradi tega pozitivnega premika pri poslovanju je Smrkolj že dal nalog, da se zadržani del plače izplača.

Odnosi s sindikatom so ves čas poštene, zatrjuje Smrkolj. Vodstvo podjetja ni nikoli razmišljalo o možnosti, da bi rezultate poslovanja izboljšalo z zadrževanjem rasti plač. Vendar niso nikoli bili za skokovita povečanja, ampak za zadrževano rast izplačil. Vsa leta so se držali kolektivne pogodbe. Ker so bili rezultati praviloma ugodni, so zaposlenim kaj dali še pred koncem leta. Tako naj bi bilo tudi letos.

ETI od olastninenja dalje deli delničarjem tudi dividende, iz tega naslova so razdelili že več kot pet milijonov tolarjev. Institucionalni lastniki so nasprotovali participaciji zaposlenih pri dobičku. Zaradi zunanjih lastnikov in ker so takšna izplačila predraga, so od njih odstopili.

Jože Smrkolj, generalni direktor ETI-ja

Franček Kavčič

Bojana Pirkovič Zajc

Brane Medija

Viljem Avbelj

zadnjem času investirali v klimatizacijske in odpraševalne naprave.

Nagrajujejo tudi inovatorje, lani so nagradili kar 70 zaposlenih, najvišja nagrada je bila skoraj milijon tolarjev.

Kot pravi Brane Medija, se SKEI trudi za večje plače zaposlenih, vendar le na podlagi doseženih rezultatov in za dobro opravljeno delo. SKEI pa ne gleda le na golo plačo, ampak tudi na vse razmere v podjetju. Zaveda se, da kot sindikalist in tudi kot delavec s plačo nikoli ne sme biti povsem zadovoljen.

Sodelovanje z upravo je po njegovem mnenju konstruktivno. Tudi če so bila stališča spočetka različna, smo se vedno uspeli dogovoriti, zatrjuje Medija.

Za svoj uspeh šteje SKEI tudi ustanovitev sveta delavcev pred petimi leti. Ker je prvemu potekel mandat, so letos izvolili že novega.

Svet delavcev je v nadzorni svet izvolil tri predstavnike zaposlenih, eden od njih je zunanji, Franci Križanič, s katerim so zelo zadovoljni, poudarja Brane Medija.

nim domom Zagorje. Tako imajo zaposleni dobre možnosti obiskovanja osebnega zdravnika, deležni so tudi pomoči specialistov medicine dela.

Zaradi invalidov so ustanovili posebno podjetje ETI Gum, v njem je 62 zaposlenih. Tudi to podjetje posluje s pozitivnim rezultatom.

Odsotnost z dela zaradi bolezni je 11-odstotna. Odsotnost manj kot 30 dni, nadomestilo plačuje podjetje, je triodstotna, zaradi porodniškega dopusta pa je odsotnost z dela 3,5-odstotna.

Podjetje ETI zelo skrbi tudi za rekreativno dejavnost zaposlenih. Odmore med delom, namenjene rekreaciji, pa so ukinili.

Solidarnostnih pomoči je ETI letos izplačal za sedem milijonov tolarjev. Pri višini dodeljene pomoči upoštevajo razmere, v katerih živi posameznik. V hujših primerih dajo celo več, kot določa sindikalna lista.

Tradicija tovarne iz Izlake je srečanje kolektiva, vsako leto maja, ko praznujejo obletnico ustanovitve. Svoje upokojeince povabijo tudi decembra, zanje

organizirajo tudi izlet.

Velika ETI-jeva posebnost je dodeljevanje stanovanjskih kreditov. Vsi prosilci lahko za reševanje svojega stanovanjskega vprašanja pridobijo ugoden kredit z odplačilno dobo petih let. Če je le mogoče, ETI zagotavlja otrokom svojih zaposlenih možnost opravljanja pripravništva in obvezne prakse. Pri štipendiranju pa so skromnejši, saj imajo le 10 štipendistov.

Za področje varstva pri delu ima ETI še vedno posebno službo. Tudi ta služba je zaslužna, da so v

F. K.

Posvetovanje predsednikov svetov delavcev

Raziskali bodo vpliv soupravljanja na poslovno uspešnost podjetij

Na Bledu je bilo prejšnji teden posvetovanje predsednikov svetov delavcev, ki ga je pripravilo Združenje svetov delavcev slovenskih podjetij ob pomoči študijskega centra za industrijsko demokracijo Studio Participatis. Posvet je bil hkrati izobraževalne in inštruktažne narave, saj je bil med drugim namenjen tudi konkretnim dogovorom o načinu izvedbe raziskave Vpliv delavske participacije na poslovno uspešnost. Ta raziskava, ki jo nameravajo izpeljati pod okriljem Združenja svetov delavcev slovenskih podjetij, po besedah sekretarja združenja Mata Gostiše ne bo koristna samo za delovanje svetov delavcev ter za soupravljanje v tistih podjetjih, ki bodo vključena v raziskavo, temveč bo prispevala tudi k prodoru in utrjevanju delavske participacije v širšem slovenskem prostoru.

Tudi svet delavcev potrebuje program dela

Uvodoma je sekretar združenja Mato Gostiša dejal, da nekateri menedžerji še vedno kažejo odpor do soupravljanja delavcev, kar dokazujejo tudi nenehni napadi na zakon o soupravljanju v podjetjih. Da bi pokazali na povezanost soupravljanja in uspešnost poslovanja podjetij, bodo pod okriljem združenja izvedli raziskavo Vpliv delavske participacije na poslovno uspešnost. Po Gostiševih besedah je sodelovanje v tej raziskavi za svete delavcev priložnost, da bolj temeljito spoznajo probleme v svojem okolju ter da začnejo pripravljati lasten program dela.

Ko je govoril o programih dela svetov delavcev, je Gostiša poudaril, da ima vsak svet delavcev dve vrsti nalog. Gre za tekoče in za načrtovane naloge. Med prve sodijo naloge, povezane s soodločanjem, pravico do uporabe veta, pravico do obveščenosti, pravico do skupnih posvetovanj z upravo o kadrovskih in socialnih problemih ter druge tekoče naloge. Tiste naloge, kjer je svet delavcev sam nosilec aktivnosti, pa sodijo med načrtovane naloge. Mednje sodi tudi proučevanje kakovosti delovnega življenja in ukrepi za njegovo izboljšanje.

Raziskava o vplivu delavske participacije na poslovno uspešnost podjetij sodi po besedah Mata Gostiše med najpomembnejše skupne akcije združenja. Z njo bodo, vsaj tako pri-

čakujejo, empirično dokazali pozitivno korelacijo med delavsko participacijo in poslovno uspešnostjo podjetja. Če bo tako, potem bodo izsledki raziskave po Gostiševih besedah izjemno pomembno orožje v boju za ohranitev sedaj veljavnega zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju pred nenehnimi napadi delodajalskih organizacij. Hkrati pa bodo izsledki raziskave v posameznih podjetjih tudi smerokaz za delovanje sveta delavcev.

Gostiša je opozoril, da so vpliv delavskega soupravljanja že raziskovale tudi druge ustanove in organizacije, vendar ne po enotni metodologiji, zato je raziskava še kako potrebna.

Podjetje je kot nogometna ekipa: z nezadovoljnimi člani ne more zmagovati

V nadaljevanju posveta je Vid Pogačnik iz Save spregovoril o delovnem zadovoljstvu zaposlenih. Poudaril je, da klima v podjetju še kako vpliva na njegovo uspešnost, zelo pomembna pa je tudi za kvaliteto življenja delavcev, ki preživijo velik del svojega življenja na delovnem mestu.

Pogačnik je podjetje duhovito primerjal z nogometno ekipo in na njenem primeru ponazoril, kako je za uspeh pomembno zadovoljstvo. V nogometu to že dolgo vedo, številni menedžerji pri nas pa se tega še vedno ne zavedajo v celoti. Raziskave, ki so jih opravili v Združenih državah Amerike, kažejo, da na svojem delovnem mestu da vse od 25 do 25 odstotkov delavcev, 50 odstotkov pa jih dela le toliko, da obdržijo delo. Preostalih 25 odstotkov zaposlenih v Ameriki pa pravi, da bi lahko bili pri delu bolj učinkoviti, kot so. Kakšni le bi bili rezultati podobne raziskave pri nas, kjer je zadovoljstvo delavcev marsikateremu menedžerju zadnja skrb.

Pogačnikovih besedah morajo biti v vsakem uspešnem podjetju v ospredju tri skupine vprašanj: produktivnost, kakovost in odnosi. Da pride v podjetju do kakovostnega premika, morajo biti osebno zavzeti vsi, saj tudi veliki voditelji ne morejo vsega opraviti sami. Soupravljanje je torej imperativ časa.

Pogačnik je nato obsežno govoril tudi o različnih načinih motivir-

Piše: Tomaž Kšela

Janičarji soupravljanja

Star pregovor pravi, da je kovačeva kobila vedno bosa. Očitno ta pregovor velja tudi za nas, saj so v Sloveniji domala vsi odrasli ljudje, ki so oziroma smo odraščali v domovini, otroci samoupravljanja. Kljub temu pa se moramo danes, ko od njegove ukinitev še ni preteklo niti desetletje, pri tujcih zgledovati, kako je treba razvijati soupravljanje delavcev v gospodarskih družbah.

Da bi si nabrali izkušnje za uvajanje soupravljanja, so v šestdesetih in sedemdesetih letih k nam prihajali številni sociologi, ekonomisti, politologi, psihologi in drugi strokovnjaki iz najbolj razvitih držav. V marsikateri evropski državi so naše izkušnje s pridom uporabili za razvoj lastnih modelov soodločanja delavcev v gospodarskih družbah, zato lahko mirno rečemo, da je tudi Slovenija prispevala svoj delež k razvoju industrijske demokracije, ki je za razliko od Amerike, Rusije, Bližnjega in Daljnega vzhoda tako značilna za razvite evropske države. Med vsemi narodi, ki so živeli v nekdanji skupni državi, smo imeli ravno Slovenci največ strokovnjakov, ki so med prvimi v svetu tudi teoretsko osvetlili vpliv soodločanja delavcev na učinkovitost in uspešnost podjetij. Danes o tem, da dobro razvito soupravljanje delavcev pomembno prispeva k večji učinkovitosti in še zlasti k hitrejšemu razvoju gospodarskih družb, ne dvomi več skoraj noben resen teoretik, ki se ukvarja z organizacijo podjetij.

Tudi pri nas se strokovnjaki zavedajo pomena soupravljanja delavcev v podjetjih, zato je to področje dokaj dobro urejeno v zakonu o soupravljanju, ki so ga po nemškem vzoru že pred leti sprejeli poslanci v državnem zboru. Kljub temu pa se pri

nas nekateri novodobni kapitalisti in menedžerji soodločanja delavcev v svojih podjetjih bojijo kot "hudič križa". Mnoge od njih so na čelo podjetij postavili takratni delavski sveti. Sicer pa, ali niso janičarji že od nekdaj veljali za najbolj krute bojivnike?! Danes je prav smešno gledati, kako zoper delavsko participacijo najbolj zavzeto dvigujejo glas posamezniki, ki so bili še pred dobrimi desetimi leti najglasnejši zagovorniki samoupravljanja. Soupravljanja se bolj kot lastniki kapitala oziroma delničarji bojijo nekateri menedžerji, ki jim ni po godu, da bi jim kdorkoli gledal pod prste, kaj počnejo z denarjem in kako spoštujejo pravice delavcev.

Nekaterim je zadnje čase napoti zakon o soupravljanju, češ da daje delavcem preveč pravic in da so predstavniki zaposlenih premočno zastopani v nadzornih svetih. Tako sedaj vlada predlaga, da bi s spremembami zakona o gospodarskih družbah spremenili oziroma izničili nekaj členov zakona o soupravljanju, s katerimi so Nemci že desetletja zadovoljni. Po omenjenih predlogih naj bi se med drugim zmanjšalo tudi število delavskih predstavnikov v nadzornih svetih, spremembe zakona pa naj bi dopustile celo možnost, da delavci v nadzornem svetu sploh ne bi imeli svojega predstavnika.

Če bodo oziroma bi poslanci v državnem zboru takšne spremembe zakona o soupravljanju sprejeli, bi se slovenska zakonodaja začela oddaljevati od zakonodaje Evropske unije. Sprejem predloga sprememb 264. člena zakona o gospodarskih družbah pa bi bil skregan tudi z zdravo pametjo: pri nas namreč že vrabčki na vejah čivkajo, da v tej deželici na južni strani Alp ni problem v prevelikem, temveč v premajhnem nadzoru nad delom menedžerjev oziroma uprav podjetij. Sicer pa: kdor dobro dela, se nadzora ne boji, mar ne?

Na posvetovanju so predsedniki svetov delavcev izpolnili tudi anonimno anketo, ki je pokazala, kako so sami zadovoljni s svojim delovnim življenjem oziroma z razmerami v svojem podjetju. Anketo je izpolnilo 65 predsednikov svetov delavcev iz vse Slovenije, razmere so ocenjevali od 1 do 5. Najbolj so zadovoljni z odnosi s sodelavci (le-te so v povprečju ocenili z oceno 4), s stalnostjo zaposlitve (4), varnostjo pri svojem delu (4) in zanimivostjo svojega dela (4). Najmanj pa so zadovoljni s svojimi možnostmi za napredovanje (2) in s svojimi neposrednimi šefi (2,5)! Večina predsednikov svetov delavcev ni pretirano zadovoljna s svojo plačo (3), pa tudi ne z ugledom svojega dela (3). Bolj zadovoljni pa so z ustvarjalnostjo pri delu (3,5). Možnosti za soodločanje v svojem podjetju so ocenili v povprečju z oceno 2,5. V povprečju so predsedniki svetov delavcev svoje zadovoljstvo z delovnim življenjem ocenili s 3,37. Najbolj nezadovoljen predsednik sveta delavcev je razmere v svojem podjetju ocenil z oceno 2, najbolj zadovoljen pa z oceno 4,67.

Skupščina Združenja predsednikov svetov delavcev slovenskih podjetij

Kdo se boji delavskih predstavnikov v nadzornih svetih?

Sredi prejšnjega tedna se je na Bledu sestala skupščina Združenja predsednikov svetov delavcev slovenskih podjetij, na kateri so razpravljali o predlogu sprememb 264. člena zakona o gospodarskih družbah. Gre za člen, s katerim želi vlada izničiti določilo zakona o soupravljanju v podjetjih, ki govori o predstavnikih delavcev v nadzornih svetih podjetij.

O spornem členu je sekretar združenja Mato Gostiša dejal, da je v zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij, ki je nastal v Sloveniji po nemškem zgledu, vprašanje delavskih predstavnikov v nadzornih svetih podjetij dobro urejeno. Omenjeni zakon namreč v 79. členu določa, da v nadzornem svetu ne more biti manj predstavnikov zaposlenih od ene tretjine oziroma od ene polovice, če je v podjetju več kot 1000 zaposlenih. V praksi se po besedah Gostiše omenjeno zakonsko določilo korektno izvaja. Zato ni nobenega razloga, da bi zakon spreminjali. Podoben zakon o soupravljanju imajo tudi Nemci. Če je bil za Nemce dober 50 let, potem ni nobenega razloga, da bi ga pri nas na vrat na nos spreminjali, čeprav ni bila v zvezi s tem narejena še nobena empirična raziskava, ki bi kazala drugačne in ne dobre rezultate.

Mato Gostiša: Za zmanjševanje pravic, ki jih daje delavcem zakon o soupravljanju, ni nobenih razlogov. O negativnih izkušnjah zaradi sodelovanja predstavnikov delavcev v nadzornih svetih ne govori nobena empirična raziskava.

Nadzorni sveti brez delavskih predstavnikov?

Med nujne spremembe zakona o gospodarskih družbah je vlada uvrstila tudi spremembo 264. člena zakona. Če bo njen predlog obveljal, bo v nadzornih svetih podjetij lahko največ tretjina vseh članov, ki zastopajo interese delavcev. Če bi tako določili s statutom, ki ga sprejema skupščina delničarjev, tudi izvolitev nadzornega sveta brez delavskih predstavnikov ne bi bila nezakonita. Kam bi takšna zakonska možnost ob sedanjem razmerju moči privedla, po Gostiševih besedah ni težko predvideti: v številnih podjetjih bi oblikovali nadzorne svete brez delavskih predstavnikov.

Takšno določilo ne spada v slovensko zakonodajo, saj zanj ni nobenega razloga. Predlog, da bi takšno zakonsko določilo vnesli v zakon o gospodarskih družbah, čeprav vsa vprašanja soupravljanja ureja poseben zakon, pa je po Gostiševih besedah v posmeh pravni stroki.

Predsedniki svetov delavcev so odločno nasprotovali sprejemu takšnega zakonskega dopolnila, ki bi zmanjšalo vlogo delavskih predstavnikov v nadzornih svetih. Še več. Opozorili so, da se podobne rešitve pripravljajo tudi na nekaterih drugih področjih, denimo pri pripravi zakona o zavarovalništvu.

Po razpravi so sklenili, da bodo svoje negativno stališče do sprememb 264. člena zakona o gospodarskih družbah posredovali ekonomsko-socialnemu svetu, sindikatom, delodajalskim organizacijam in seveda poslancem v državnem zboru. Kakor je dejal Mato Gostiša, namerava združenje poslance posebej opozoriti, naj ne nasedajo na kukavičja jajca vlade, ki želi s spremembami zakona o gospodarskih družbah zmanjšati pravice, ki jih delavcem daje zakon o soupravljanju.

Združenje predsednikov svetov delavcev bo to vprašanje poskušalo rešiti z močjo argumentov, saj za kaj drugega tudi možnosti nima. Če argumenti ne bodo pomagali, pa bodo verjetno morali v tej bitki za delavske pravice svoje postoriti tudi sindikati, ki se pač morajo v tej državi boriti za temeljne pravice delavcev po metodi: če ne gre zlepa, bo pač moralo iti zgrda! T. K.

ranja ljudi in v zvezi s tem poudaril, da plača ni vse.

Mato Gostiša in Vid Pogačnik sta predsednike svetov delavcev seznanila tudi s konkretnimi orodji in metodološkimi pripomočki, ki jih bodo potrebovali za izvedbo raziskave o vplivu delavske participacije na poslovno uspešnost podjetij in kasneje za pripravo programov dela svetov delavcev.

Raziskava zadovoljstva zaposlenih - smerokaz za delo svetov delavcev

Razprava na posvetu je pokazala, da so predsedniki svetov delavcev zamisel o izvedbi raziskave zelo dobro sprejeli in da se je bodo odgovorno lotili. V marsikaterem podjetju bodo v tej raziskavi dobili alibi, da bodo lahko začeli proučevati in na glas govoriti o problemih, ki tarejo zaposlene in svete delavcev, vendar so doslej o njih zaradi različnih vzrokov molčali ali bili prisiljeni molčati. Skupna akcija in raziskava vseh svetov delavcev v Sloveniji pa bo za mnoge zadosten argument, da se bodo lahko lotili raziskovanja kvalitete delovnega življenja v lastnih podjetjih, četudi vodilni menedžerji temu morda ne bodo najbolj naklonjeni.

Kakorkoli že, rezultati omenjene raziskave bodo zanimivi in za razvoj soupravljanja pri nas zagotovo tudi izjemno pomembni.

T. K.

Udeleženci skupščine Združenja predsednikov svetov delavcev slovenskih podjetij so nasprotovali spremembam 264 člena zakona o gospodarskih družbah

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), aneks št. 2 (Ur. l. RS, št. 50/99), za OKTOBER 1999 v SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	58.109
II. Manj zahtevna dela	1,12	65.082
III. Srednje zahtevna dela	1,25	72.636
IV. Zahtevna dela	1,45	84.258
V. Bolj zahtevna dela	1,60	92.974
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	110.407
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	130.746
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	151.084
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	180.139
Eskalacija	5,5 % (januar 99)	
Aneks št. 2	2,0 % (junij 99)	
Eskalacija (Ur. l. RS št. 59/99)	2,3 % (avgust 99)	

Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99 z dne 25. 5. 1999)

2. Regres za letni dopust za leto 1999 (v skladu z ZMPUPR, Ur. l. RS, št. 39/99)

– najmanj	102.000 SIT
– največ (70 % pov. plače v RS)	121.037 SIT

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

– regres za prehrano	SEPTEMBER 1999	17.175 SIT
– dnevnice	– cela	3.500 SIT
	– polovična	1.750 SIT
	– znižana	1.218 SIT
– kilometrina (od 27. 8. 1999)		38,52 SIT

4. Nekateri drugi prejemki

Dodatek iz 10. čl. ZMPUPR (Ur. l. RS, št. 86, z dne 22. 10. 1999) 435 SIT

Jubilejne nagrade:
Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, aneks št. 2 (Ur. l. RS, št. 50/99)

– za 10 let	58.109 SIT
– za 20 let	87.164 SIT
– za 30 let	116.218 SIT

Odpravnina ob upokojitvi: 435.636 SIT ali*

Solidarnostne pomoči:

– smrt delavca	290.424 SIT ali*
– ostalo	145.212 SIT ali*
– daljša bolezen	dogovor delodajalec in sindikat
– nadomestilo za ločeno življenje	58.085 SIT ali*

5. Drugo

– minimalna plača (Ur. l. RS, št. 59/99)	72.521 SIT
– zajamčena plača od 1. 8. 1999 (Ur. l. RS, št. 61/99)	39.981 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za AVGUST 1999 na zaposlenega v RS	172.910 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za JUNIJ–AVGUST 99 na zaposlenega v RS	171.755 SIT
– začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (Ur. l. RS, št. 59/99)	
– bruto	145.212 SIT
– neto	92.726 SIT
– povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih JULIJ 99	
– DJ/27 in 28 Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	141.688 SIT
– DK/29 Proizvodnja strojev in naprav	140.669 SIT
– DL/30, 31, 32 in 33 Proizvodnja električne in optične opreme	147.464 SIT
– DM/34 in 35 Proizvodnja vozil in plovil	149.751 SIT

Pojasnila:

1. IZHODIŠČNE PLAČE:

Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99 z dne 28. 6. 1999), količnik povišanja plač (Ur. l. RS št. 56/99)

Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2; Zakon

2. REGRES ZA LETNI DOPUST:

Vir: Zakon o minimalni plači, načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99).

3. POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM:

– REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih;
– DNEVNICE: določene z uredbo;
– KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.).
Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98), KPD.

4. IZRAČUN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV:

– JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99);
– ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI*: osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca;
– SOLIDARNOSTNE POMOČI*: najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;
– NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE*: najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;
Vir: KPD, SKP.

Opombe: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3 oz. 4. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. RS, št. 59/99.

Oskar Komac,
sekretar za ekonomske in finančne zadeve

Sindikalna lista

Oktober 1999	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
Prvi del	SIT	SIT
1. Dnevnice		
– cela dnevnicca		3.778,00
– (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	
– polovična dnevnicca		1.888,00
– (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	
– znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.315,00
2. Kilometrina (od 27. 8. 1999 dalje)	38,52	38,52
3. Ločeno življenje	68.702,00	55.149,00
4. Prenočišče – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 7. 1999)		
– po SKPGD (na delovni dan)*	558,00	558,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	54.537,00	46.363,00
– za 20 let	81.806,00	69.545,00
– za 30 let	109.074,00	92.726,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	343.510,00	518.730,00
	oziroma dve plači delavca, oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše	če je to zanj ugodnejše
3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD – ob smrti delavca	103.053,00	92.726,00
– ob smrti v ožji družini	51.527,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 8. 1999)	72.521,00	72.521,00
5. Zajamčena plača	39.981,00	39.981,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	96.500,00*
– ali največ	za september – 121.037,00	102.000,00
	(70 % povprečne slovenske plače)	

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec–maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

Strokovna služba ZSSS

Junija letos je bila na Gospodarski zbornici Slovenije industrijska konferenca o ključnih problemih slovenske industrije. Zaključke oziroma zahteve, naj se država v prihodnje bolj posveti pripravi ustreznega okolja za ta najpomembnejši opornik razvoja, so strnili v 13 točk in poslali zakonodajni in izvršni veji oblasti (državnemu zboru in vladi). Ta torek pa je upravni odbor zbornice ocenil, ali so se njihove pobude kaj prijele. Upravni odbor zbornice so zanimala predvsem dejanja obeh vej oblasti, s katerimi bi udeležili pobude industrije. Ugotovil pa je, da je denimo vlada pri pripravi proračuna za prihodnje leto te pobude premalo upoštevala. Proračun je še vedno naravnano preveč potrošno, zlasti pa predstavnike gospodarstva skrbi primanjkljaj 40 milijard tolarjev, ki ga bo vlada pokrivala z novimi davki in prodajo državnega premoženja. Ker pa se je razprava v državnem zboru

več denarja tudi v prihodnjem letu ne bo. Je pa to področje eden ključnih vzvodov za hitrejši gospodarski razvoj Slovenije.

Valter Drozg je z obžalovanjem ugotovil, da ne bo dosežena niti zahteva industrijske konference o razvoju naravnani dohodkovni politiki. Realna rast plač bi smela biti glede na zahteve industrijske konference največ 2-odstotna, če naj bi zaostajala za dve odstotni točki za rastjo bruto domačega proizvoda.

"Toda proračunski memorandum predvideva 2,5-odstotno povprečno realno rast plač v prihodnjem letu, v gospodarstvu naj bi zrasle za dva, v javnem sektorju pa za štiri odstotke," je poudaril Valter Drozg in dodal, da je takšna politika v velikem nesoglasju z večletnimi zahtevami gospodarstva, da plače v javnem sektorju ne smejo naraščati hitreje kot v gospodarstvu. Pač je zadovoljeno zahtevi, naj plače zaostaja-

kov pa 13,6-odstotna; lani so prihodki zrasli za 5,3 odstotka, odhodki pa za 4,7 odstotka, letos naj bi prihodki zrasli za 7,4 odstotka, odhodki pa za 6,4 odstotka. In v prihodnjem letu je predvidena 3-odstotna rast prihodkov proračuna ter 3,5-odstotna rast odhodkov. Proračunska rast v minulih letih je torej močno presegala bruto domačega proizvoda, ob tem pa je bila dejanska realizacija praviloma večja od načrtovane. Gospodarstvo se boji, da bi se to 'pravilo' ponovilo kljub dobrim obetom tudi v prihodnjem letu.

"Moti pa nas tudi dejstvo, da bo vlada razliko med načrtovano porabo in planiranimi prihodki pokrivala tudi s prodajo državnega premoženja. Pričakovali smo, da bo izkupiček od prodaje 'družinske srebrnine' porabljen bolj gospodarno, za nove naložbe in odpiranje novih delovnih mest," je bil kritičen podpredsednik zbornice.

Kako zaustaviti nazadovanje industrije

Upravni odbor gospodarske zbornice meni, da vlada in državni zbor še vedno premalo podpirata gospodarski razvoj

še začela, v zbornici upajo, da bodo lahko prek ekonomsko-socialnega sveta in z delovanjem v odborih državnega zbora še lahko uveljavljali svoja stališča. Zahtev industrijske konference pa ne zadovoljuje niti predlog zakona o delovnih razmerjih, saj je premalo prijazen do gospodarstva in preveč do delojemalcev.

Na zbornici ugotavljajo, da se kar nekaj zaključkov industrijske konference neposredno nanaša na vladine predloge v predlogu proračuna in proračunskega memoranduma za prihodnje leto. Denimo zahteva, da mora rast javne porabe zaostajati za rastjo domačega bruto proizvoda. Ali pa, da morajo biti v proračunu za leto 2000 spodbude za razvoj večje za verificirane projekte, medpodjetniške razvojne programe in programe prenove posameznih industrijskih dejavnosti. Na zbornici so terjali večje financiranje tehnološkega razvoja v okviru financiranja znanosti in tehnologije ter več denarja za raziskave za nove izdelke, za tehnološke rešitve in povečanje produktivnosti. Na industrijski konferenci je bila zelo poudarjena potreba po zaostajanju realne rasti plač za dve odstotni točki za rastjo domačega bruto proizvoda. Plače v javnem sektorju ne smejo rasti hitreje kot v gospodarstvu.

Valter Drozg, podpredsednik gospodarske zbornice, je primerjal zahteve gospodarstva s predlagano vsebino proračunskega memoranduma in proračuna in ugotovil, da ključna cilja ekonomske politike v prihodnjem letu, 3,5- do 4,0-odstotna gospodarska rast in 6- do 6,5-odstotna inflacija, zadovoljujeta zahteve gospodarstva. Za razliko od preteklih let je ustrezno tudi zahtevi, naj proračun raste počasneje od domačega bruto proizvoda.

Iz proračunskega podatka o deležu sredstev, ki jih bo v prihodnjem letu imelo na voljo ministrstvo za gospodarske dejavnosti, pa je upravni odbor zbornice razbral, da večjih proračunskih spodbud za verificirane projekte ne bo. Prav tako ne bodo uresničene zahteve industrije po večjem financiranju raziskovalnega dela, saj se je proračunski delež ministrstva za znanost in tehnologijo za prihodnje leto povečal samo za pet odstotkov. Ker pa se je delež sredstev za razvojne raziskave v minulih letih stalno zmanjševal, lani je denimo dosegel skromnih šest odstotkov sredstev tega ministrstva, je jasno, da bistveno

Valter Drozg: Ni dobro, da izkupiček od prodaje 'družinske srebrnine', državnih podjetij, ne bo porabljen za razvoj gospodarstva in nova delovna mesta, ampak za krpanje luknje v proračunu.

jo za rastjo produktivnosti. Ta naj bi se v prihodnjem letu povečala za 3,5 odstotka.

"Bi pa vladi ponovno namenil naš, že dve leti ponavljajoči se poziv, naj ukine davek na plače, saj je davek na dodano vrednost bolj izdaten kot prometni davek," je dejal Drozg. "Če pa se ga ne da ukiniti, naj vlada vsaj dvigne prag obdavčitve, saj ta davek letos znaša že 4,3 odstotka bruto plač in je presegel 4-odstotno znižanje prispevkov za socialno varnost."

Upravnemu odboru gospodarske zbornice se zdi proračun zelo neuravnotežen: medtem ko imajo nekatera ministrstva, zlasti kmetijsko in ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem, izjemno povečan proračun (39,5 oziroma 54,2 odstotka več kot lani), bodo dobila nekatera druga, vendar ključna za gospodarski razvoj, kot sta ministrstvo za znanost in tehnologijo ter ministrstvo za gospodarske dejavnosti, komaj kaj več sredstev (5- oziroma 1,1-odstotno povečanje).

Sicer pa trend rasti proračuna ocenjujejo v zbornici ugodno, saj se znižuje. Leta 1997 denimo je bila rast prihodkov proračuna 6-odstotna, odhod-

Predstavniki gospodarstva in hkrati delodajalcev pa ne bili to, kar so, če ne bi za manjšo konkurenčnost slovenskega gospodarstva krivili tudi neustrezne delovno-pravne zakonodaje. Sklep industrijske konference je bil, da mora zakonodaja postati bolj prijazna do kapitala in se mora otresti dediščine nekdanjega socialističnega gospodarskega sistema.

Na upravnem odboru gospodarske zbornice ta torek so ugotovili, da predlog zakona o delovnih razmerjih, ki je pred drugim branjem v državnem zboru, ne zadovoljuje teh zahtev. Ker je po pričanju zbornice zelo pomemben za nadaljnji razvoj industrije, zlasti za možnost odpiranja novih delovnih mest, bodo poslance državnega zbora opozorili, naj sprejmejo gospodarstvu bolj prijazen zakon, kot je sedanjí predlog zakona.

"Ta je še vedno naravnano preveč socialistično in ne upošteva zakonitosti tržne ekonomije. Pomenil pa bi tudi oviro vstopanja v Evropsko unijo, saj ne zagotavlja večje konkurenčnosti gospodarstva," ga je ocenil Valter Drozg in ponovil zahteve industrijske konference.

Čeprav so znane, jih vseeno objavljamo, saj o težnjah in namerah delodajalcev ni nikoli preveč govoriti.

Predstavniki kapitala bi želeli, da bi zakon bolj sprostil določila o pogodbah o zaposlitvi za določen čas ter o nadurnem delu. Menijo, da bi morali tako kot drugod v Evropski uniji odmor med delovnim časom izločiti iz delovnega časa zaradi primerljivosti realnih izračunov produktivnosti; odmor bi bil torej neplačan, vendar bi delodajalci morali zagotoviti možnost za odmor in malico med delom. Močno jih skrbi, ali ne bi povišanje minimalnega letnega dopusta na 20 dni povzročilo povečanja skupnega števila dni dopusta. Zgornjo mejo dopusta naj zato omeji že zakon. V zakon pa naj ne bi prenesli vseh dosedanjih pravic iz kolektivnih pogodb. In za konec, pa ne nazadnje, delodajalci terjajo, naj nadomestila za bolezensko odsotnost z dela pokriva Zavod za zdravstveno zavarovanje v enakem obsegu in okviru, kot je to urejeno v Evropski uniji. Nadomestila za dopust in regres za dopust v času porodniškega dopusta in nadomestilo za čas odsotnosti zaradi rizične nosečnosti naj se pokrivajo iz istega naslova kot nadomestilo za porodniško odsotnost.

Kompromis v BTC

Po večurnih pogajanjih je prejšnjo soboto prišlo do dogovora med Sindikatom delavcev trgovine Slovenije, predstavniki trgovcev in zaposlenih v BTC, ter upravo podjetja. Kot smo poročali v prejšnji številki, je vodstvo BTC sklenilo ob sobotah podaljšati obratovalni čas do 20. ure, trgovci in pri njih zaposleni pa so se na sestanku, kamor jih je povabil sindikat, dogovorili, da bi ob sobotah delali le do 15. ure.

Na pogajanjih sta se obe strani glede tega razhajanja dogovorili:

1. Pravilnik o obratovalnem času o prodajaln je nujno potrebno spremeniti. Ta naj za vso državo uskladi obratovalne čase in določi kriterije za dežurne trgovine z živilskimi proizvodi.

2. Za odprtost nakupovalnih

centrov ob nedeljah ni nobene potrebe. Izjema so le dežurne trgovine z živili.

3. Obratovalni čas ob sobotah do 20. ure, za katerega je BTC pridobil soglasje mestnih oblasti v Ljubljani, velja do konca letošnjega leta. Do konca leta bo interesno sestavljena skupina potrošnikov, delodajalcev in delojemalcev sestavila predlog novega obratovalnega časa.

4. Vodstvo BTC bo v prihodnje pri sklepanju pogodb s trgovci upoštevalo tudi njihov odnos do pravic zaposlenih po zakonu in kolektivni pogodbi.

5. Vodstvo BTC bo Sindikatu delavcev trgovine Slovenije nudilo prostore za sindikalno delo.

Ta dogovor je za upravo BTC podpisal njen predsednik Jože Mermal, ki je tudi osebno vodil pogajanja, za Sindikat delavcev trgovine Slovenije pa sekretar Sandi Bartol.

F. K.

Posvet o posledicah vstopa Slovenije v EU

Sosedje nimajo razlogov za zaskrbljenost

V Trstu je bil prejšnji teden posvet, organiziral ga je Medregijski sindikalni svet Furlanije-Juljske krajine in Slovenije, o gospodarskih in socialnih učinkih vključevanja Slovenije v Evropsko unijo. Podlaga za posvet je bila zanimiva primerjalna študija, ki jo je pripravil furlanski inštitut za ekonomske in socialne raziskave IRES in jo je udeležencem posveta predstavil direktor inštituta Domenico Tranquillo.

Ključno vprašanje vključevanja Slovenije v Evropsko unijo je, ali je to tveganje za deželno gospodarstvo in trg dela ali pa je velika priložnost, ki jo je treba čimbolj izkoristiti. Slovenija, ki prihaja na evropski trg, povzroča navdušenje pa tudi skrbi.

V raziskavi so ugotovili precej podobnosti med Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino, pa tudi precej razlik, za katerih odpravo bo potrebno desetletje. Ena od teh je bruto dohodek na prebivalca, ki je v Furlaniji še enkrat večji kot v Sloveniji. Tranquillo je ocenil, da ima Slovenija majhno gospodarstvo, zato tudi njegova hitra rast ne bi mogla negativno vplivati na deželno gospodarstvo. Produktivnost slovenskega gospodarstva je v primerjavi z deželnim še vedno dokaj nizka. Naslednja značilnost je, da temelji na velikih in majhnih podjetjih, manjka pa tisto, kar je značilno za furlansko gospodarstvo, to so srednje velika podjetja. Slovenski podjetnik po njegovem razmišlja srednje in dolgoročno, furlanski podjetnik pa izkoristi tudi kratkoročne prednosti. Kot slovenske šibkosti je omenil tudi skromno podjetniško izkušnost, birokracijo in počasnost sodnega sistema na področju lastninskega prava, dokaj zaprt finančni in bančni sistem ter zamujanje pri izvajanju pravil o transparentnosti trga. Kot prednosti pa je poudaril visoko splošno kulturo

slovenskega prebivalstva, zelo dobro znanje tujih jezikov, dobro tehnično usposobljenost delovne sile, visoko kakovost šolskega in univerzitetnega sistema, razmeroma nizko davčno obremenitev novih vlaganj ter možnost dostopa do precejšnjih financiranj iz evropskih skladov. Razlika v ceni dela, je dejal Tranquillo, vsekako ni tako visoka, da bi se v Furlaniji-Juljski krajini morali bati množičnega preseljevanja svojih podjetij v Slovenijo, prav tako pa si podjetniki v deželi želijo prirast delovne sile (brezposlenost trenutno znaša 5,8 %). Kot enega izmed razlogov za večjo previdnost furlanskih podjetnikov pri skupnih projektih in vlaganjih v slovensko gospodarstvo pa je omenil nestabilnost na Balkanskem polotoku.

Kot ugotavlja raziskava, ima Slovenija pestro turistično ponudbo, ki temelji na gorskem, zdraviliškem in obalnem turizmu, poleg tega pa je na višji kakovostni stopnji. Le v obalnem turizmu Furlanija-Juljska krajina presega slovenske možnosti in ponudbo, zato področje turizma ponuja izredne možnosti skupnega so-

delovanja, ki bi lahko temeljilo na skupni turistični ponudbi.

Posveta se je udeležil tudi predsednik deželne vlade Roberto Antonione, ki je v razpravi dejal, da so sorodnosti med sosednjima deželama večje kot razlike, zato ni dileme, ali naj sosedji tekmujeta ali sodelujeta. Po njegovem je prostora za sodelovanje dovolj, saj se družbenoekonomska sistema dopolnjujeta, to pa pomeni, da lahko v razmerah globaliziranega gospodarstva skupaj tekmujeta s konkurenti.

Predsednik medregijskega sindikalnega sveta Roberto Treu pa je v razpravi poudaril, da je v Furlaniji-Juljski krajini treba doseči, da bodo tudi slovenski delavci imeli možnost, da konkurirajo za delo v deželi in da bodo tudi za njih morale veljati delovne pogodbe, ki veljajo za italijanske delavce – s tem naj bi se preprečil socialni dumping. Sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Rajko Lesjak pa je dejal, da je sindikalno sodelovanje v okviru medregijskega sveta že doslej prispevalo k rešitvi mnogih problemov in da bi se moralo podobno sodelovanje vzpostaviti tudi med podjetniki. Opozoril je na premajhno vključenost slovenskih sindikalnih organizacij v proces prilagajanja zakonodaje ter na težnjo slovenskih oblasti po zmanjševanju pravic delavcev v imenu usklajevanja zakonov z evropskimi. Izpostavil je tudi neregionalno organiziranost Slovenije, ki otežuje sprejemanje teritorialnih paktov ter sofinanciranje projektov iz različnih evropskih skladov. Kar se tiče prodiranja furlanskega gospodarstva na trge bivših jugoslovanskih republik, pa je omenil, da lahko slovenski podjetniki pri tem precej pomagajo zaradi poznavanja razmer in vzpostavljenih stikov.

Ker je bilo ocenjeno, da so takšne raziskave zelo koristne, je bilo na koncu posveta dogovorjeno, da bodo naslednje raziskavo pripravili na slovenski strani in jo predstavili na podobnem posvetu.

Pavle Vrhovc

V hotelu Diana v Murski Soboti so bili konec minulega tedna Cestarski dnevi 99. Na strokovnem srečanju slovenskih cestarjev, ki ga je leto organizirala Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, se je tokrat zbralo kar 570 udeležencev iz vse Slovenije. Med udeleženci so bili tudi državna podsekretarka v ministrstvu za promet in zveze Nataša Kovše, pomočnik predsednika uprave Darsa Lado Prah in drugi. Udeleženci so osrednjo pozornost posvetili problematiki vzdrževanja in upravljanja cest, drugi dan srečanja, ki je bil namenjen strokovnemu izobraževanju, pa so namenili razpravi o stanju ter vzdrževanju cest in premostitvenih objektov na njih.

Cestarske dneve 99 je odprl pred-

solutno prioriteto, ki jo je imel še pred nekaj leti. Marsikdo meni, da so glavne avtoceste že zgrajene, ostalo pa lahko še nekaj časa počaka, saj ima Slovenija še veliko drugih potreb. Prah je opozoril, da bi preložitve avtocestnega programa najlažje utemeljili, če bi se investicijska vrednost programa dvignila preko 4,1 milijarde tolarjev. Zato si cestarji ne smejo delati utvar, da bo za izgradnjo avtocest mogoče zagotoviti več sredstev, kot je predvideno, prej bo obveljalo nasprotno. Če želijo cestarji avtocestnemu programu in sebi dobro, si bodo po Prahovih besedah morali ob jasni zavesti, da avtocestni program ni vreča brez dna, prizadevati za to, da bodo stroški izgradnje večine avtocestnih odsekov ostali v predvidenih okvirih.

ljajo. Poleg tega pa se delavci cestnih podjetij še dodatno usposabljaajo v okviru posebnega učnega centra, odnose z delodajalcem pa imajo urejene s panožno kolektivno pogodbo, ki ureja tudi ceno in pogoje dela. Pri tem ne gre prezreti dejstva, da delo delavcev v cestnih podjetjih zahteva veliko izkušenj in dodatnih znanj, poleg tega pa morajo delavci na terenu opravljati svoje delo v zelo različnih vremenskih razmerah.

Kakor sta povedala **Ferdo Veingerl** iz Cestnega podjetja Ptuj in **Anton Šajna** iz Slovenskih cestnih podjetij, uporabljajo delavci pri vzdrževanju cest tudi najsoodnejšo opremo, stroje in vozila, poznati pa morajo tudi cestnoprometne predpise, uporabljati morajo znati informacijska sredstva, sredstva zvez, signalne naprave in druge naprave. Zaradi uporabe sodob-

Po besedah direktorja Direkcije Republike Slovenije za ceste **Vilija Zavrlna** že danes ni dovolj sredstev za vzdrževanje cest, saj je skoraj četrtina državnih cest v takšnem stanju, da vožnja po njih ni dovolj varna. Slovenijo pa v uvajanje koncesij za vzdrževanje cest sili tudi zakonodaja Evropske unije. Zato bo Direkcija Republike Slovenije za ceste ob pomoči Evropske banke za obnovo in razvoj pripravila analizo o tem, kako na področju vzdrževanja cest čim hitreje in čim manj boleče preiti iz dogovorne ekonomije v tržni sistem. Predvsem je treba najti rešitve za socialne probleme, ki bi lahko nastali kot posledica delovanja novega sistema, če denimo neko cestno podjetje ne bi pridobilo koncesije in bi določeno število delavcev ostalo brez dela.

Boj uspešno kot vzdrževanje cest pa

Cestarski dnevi 99

Cestarje čaka hud konkurenčni boj

sednik organizacijskega odbora Matija Vilhar. Med drugim je dejal, da so strokovna srečanja pogoj za uspešno, kakovostno in gospodarno gradnjo ter vzdrževanje cest, saj brez izmenjave izkušenj tudi na tem področju ne gre. Stanje pri izgradnji avtocest pa je predstavil pomočnik predsednika uprave Darsa Lado Prah.

V Sloveniji letno 27 kilometrov novih avtocest

Dejal je, da teče že šesto leto izvajanja programa izgradnje slovenskih avtocest, po katerem je načrtovana izgradnja 518 kilometrov avtocest in drugih cest.

Kako pa se program izgradnje avtocest uresničuje v praksi? Od začetka 1994 do danes je bilo zgrajenih in predanih v promet 169 kilometrov avtocest in drugih cest. V gradnji je 72 kilometrov avtocest, v fazi začetkov gradnje pa še 43 kilometrov. Po besedah Lada Praha je torej skupno zgrajenih, v gradnji in v začetni fazi gradnje 275 kilometrov avtocest in drugih cest oziroma 53 odstotkov predvidenih gradenj. To je po slabih šestih letih (uresničuje avtocestnega programa naj bi predvidoma trajalo 11 let) kar lepa bera. Pri tem je zelo pomembno, da so v tem odstotku zajeti tudi vsi najtežji odseki: preko Trojan, mimo Domžal, od Klanca do Ankarana, od Razdrtega do Vipave in od Vučje vasi do Beltincev. Za druge odseke zdaj pripravljajo projektno dokumentacijo.

Kako intenzivno v zadnjih letih poteka izgradnja avtocest, potrjuje podatek, da je bilo v obdobju od leta 1970 do 1993 zgrajenih letno v povprečju 8,5 kilometra avtocest, od leta 1994 do danes pa na leto po 27 kilometrov.

Po Prahovih besedah je splošna naklonjenost programu izgradnje avtocest še vedno zelo velika, vendar se zadnje čase že kažejo znaki, da je začel omenjeni program izgubljati ab-

Na Cestarskih dnevih 99 se je zbralo 570 udeležencev iz vse Slovenije

Za vzdrževanje 6179 kilometrov cest skrbi okoli 4000 delavcev

V nadaljevanju srečanja so udeleženci prisluhnili več kot 40 referatom, pripravilo jih je 65 avtorjev, o načrtovanju in realizaciji prometnih povezav v Sloveniji, o upravljanju in vzdrževanju cest ter o spremljanju stanja in premostitvenih objektov na cestah. Organizacijski odbor srečanja je v Murski Soboti pripravil tudi tiskovno konferenco, na kateri so slovenski cestarji spregovorili o vzdrževanju in upravljanju cest. Povedali so, da vzdržujejo v Sloveniji 6179 kilometrov cestnega omrežja, na katerem se je promet v zadnjem obdobju povečeval letno za 4 odstotke. Leta 1970 je bilo denimo v Sloveniji registriranih 170.000 motornih vozil, letos pa jih je že več kot 800.000.

Za vzdrževanje cest v Sloveniji skrbi devet cestnih podjetij in podjetje za vzdrževanje avtocest. V vseh omenjenih podjetjih je skupaj zaposlenih okoli 4000 delavcev, ki so ustrezno usposobljeni za dejavnost, ki jo oprav-

nejših materialov in prehoda na mehanizirani način dela so cestna podjetja v preteklosti zgradila tudi nove cestne baze, objekte, skladišča, priročna skladišča in druge naprave, ki so danes pogoj, da se ta dejavnost lahko v Sloveniji opravlja kvalitetno in na organiziran način.

Koncesije za vzdrževanje cest

Po ocenah strokovnjakov pa name-nimo v Sloveniji za vzdrževanje cest znatno manj sredstev kot v državah Evropske unije. Po besedah državne podsekretarke v ministrstvu za promet in zveze **Nataše Kovše** pa sredstev za vzdrževanje cest pri nas v naslednjem obdobju ne bo več kot sedaj. Glede na razpoložljiva sredstva bodo morali cestarji znižati stroške in izboljšati kakovost svojih storitev. Pristojni v državi že razmišljajo o uvajanju koncesij za vzdrževanje cest. To pomeni, da se bo v bodoče za vzdrževanje cest potegovalo več podjetij, posel pa bo pridobilo tisto, ki bo za enak denar pripravljeno storiti največ.

poteka upravljanje in vzdrževanje avtocest. Po besedah **Gordane Višinski** iz Darsa, ki skrbi za upravljanje in vzdrževanje 288 kilometrov avtocest, je sedanji sistem pokazal pozitivne rezultate. K dobremu vzdrževanju avtocest pa prispevajo tudi cestnine, ki niso samo vir za vračilo kreditov, temveč tudi za pokrivanje stroškov vzdrževanja in obnavljanja že zgrajenih avtocest. Zato mora biti po mnenju Gordane Višinski cestnina stalna, stabilna in dolgoročen vir, njena višina ne sme biti odvisna od reševanju trenutnih finančnih zadreg države na raznih področjih. Kratkoročni interesi države pri zmanjševanju cestnin ne bi smeli nikoli prevladati nad zagotavljanjem dolgoročne stabilnosti tega vira, ki mora biti predvidljiv in zagotovljen za 20 let naprej. V Darsu bodo v kratkem ponovno preverili sedanjo zasnovano razporeditve cestninskih postaj, o uvedbi vinjet za avtoceste po avstrijskem vzoru pa ne razmišljajo. Ob letni ceni vinjete 15.000 tolarjev bi namreč zbrali s cestninami samo 30 odstotkov sedanjih sredstev, uvajanje vinjet pa prav tako ni v skladu z zakonodajo Evropske unije. Zato ima tudi Avstrija za svoje avtocestne takse od Bruslja samo začasno dovoljenje.

Pogled naprej

Avtocestni program je zagotovo prispeval k oživiljanju, konjunkturi in gospodarski rasti na področju gradbeništva v Sloveniji. Vendar pa tudi avtocestni program, ne glede na svoj obseg, vsem cestarjem ne bo trajno zagotavljal dela, zato bi bilo prav, da se že danes začnejo ozirati po novih poslih - tudi na tujih trgih. Pri tem pa je treba imeti pred očmi, da bodo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo tudi tuja cestna podjetja lahko konkurirala za posle na našem trgu. Cestarje torej čaka oster konkurenčni boj. Kakor so pokazali Cestarski dnevi 99, se tega še kako zavedajo.

T. K.

Odločen mož

"Danes mi je prekipelo, zato sem se dokončno odselil od doma!"

"Kaj pa pravi žena?"

"Kako pa naj vem? Ona se je odselila že prejšnji mesec!"

Vztrajen govorec

"Oprostite, danes morda govorim nekoliko dlje, ker sem pozabil doma uro."

"Zakaj pa ne pogledate kdaj tudi na koledar?"

Dragoceno darilo

"Dragi, koliko stane takšen prstan, kot si mi ga podaril?"

"Različno! Mene bi naprimer stal leto dni, če bi me dobili. Tebe pa bi morda stal samo pol leta, ker te še nimajo v kartoteki!"

Družinski prepir

"Z možem se vsak mesec dvakrat pošteno skregava."

"Moj pa dobiva plačo samo enkrat na mesec!"

Različna karakterja

"Moj mož je po karakterju zelo gospodovalen. Doma se vede, kakor da bi bil moj šef."

"Blagor tebi. Moj šef pa se v službi vede, kakor da bi bil moj mož."

Daljnovidna

"Draga, zakaj se nočeš poročiti z mano? Takšni moški kot sem jaz, ne rastejo na vsaki veji."

"Takšni samo skačejo z veje na vejo, ali ne?"

Očala

"Ali si pustil svojo prijateljico, ker je začela nositi očala?"

"Ne. Ona me je pustila, ko je začela nositi očala!"

Rešitev je na dlani

Sedemdesetletni upokojenec se je želet poročiti z dvajsetletno mladenko.

"Ali se zavedaš, da boš čez dvajset let imel ti devetdeset let, ona pa štirideset?" ga je vprašal prijatelj.

"Seveda!"

"In kako bo takrat?"

"I, kako? Takrat bom pač moral ponovno najti kakšno mlajšo!"

Zalost

"Metka, zakaj pa jokaš?"

"Sosed se je odselil."

"Ali si bila z njim kaj v sorodu?"

"Ne. Ravno zato jokam!"

Natančna ocena

"Mama, zakaj ti moj fant ni všeč!"

"Ker je bedak, s teboj pa hodi samo zaradi našega denarja."

"Z menoj bi hodil tudi, če bi bila revna kot cerkvena miš!"

"Potem pa je še večji bedak, kot je videti!"

Humoreska

"Fantje, danes pa le pazite, da ne bo kdo iz ričeta pojedel mesa!" je pred dnevi pri malici v našem podjetju dejal rezkar Vili.

"Ali bi rad vsega pojedel sam?" je začudeno vprašal mizar Tone. "Saj danes vendar v vašem obratu niste imeli tako težkega dela, da bi moral pojedeti dvojno malico."

"Ravno nasprotno," je odvrnil Vili. "Naši šefi so danes tako slabo organizirali delo, da nam je že pol ure pred odmorom za malico zmanjkalo repromateriala. Tako sem imel čas za to, da sem prelistal današnji časopis. Glede na to, kar sem prečital, vas opozarjam, da ne jejte mesa."

"Ta pa je res dobra!" je vzkliknila kuharica Špela. "Komerčni direktor, ki ves ljubi dan v podjetju ne dela nič drugega, kakor da pri svoji tajnici prebira časopise, očitno v časnikih ni opazil nič takšnega, da bi se mu uprlo meso. Z veseljem in brez pripomb je pojedel štiri kose prekajenih rebrc. Verjetno pa bi jih še več, če bi jih dobil zastoj. Zato me prav zanima, kaj tebe danes moti pri mesu iz moje kuhinje, Vili?"

"Ne gre za meso iz tvoje kuhinje, Špela, temveč za rdeče meso iz slovenskih klavnic nasploh," je začel pojasnjevati Vili. "Ali niste slišali, kaj so o našem rdečem mesu povedali inšpektorji Evropske unije. Za las je manjkalo, pa bi pristojni odbor evropske komisije prepovedal izvoz slovenskega mesa v države Evropske unije."

"Le kaj bi lahko bilo narobe z našim mesom, če pa kmetje pri nas redijo tako zdravo živino?" se je v pogovor vključil strugar Lojze. "Moj brat, ki je po očetu prevzel domačijo, gnoji njive samo s hlevskim gnojem, živino pa krmi izključno s senom in doma pridelano krmo, saj za umetna gnojila in krmila že več let nima dovolj denarja. Njegova živina je zagotovo zdrava."

"Jaz ne vem, kako zdravo živino redi tvoj brat. Vem pa, da je nevarno jesti naše meso. V časopisu črno na belem piše, da so inšpektorji Evropske unije odkrili celo vrsto pomanjkljivosti, na osnovi katerih so pristojni skoraj prepovedali uvoz rdečega mesa iz Slovenije v Evropsko unijo," se je razburil Vili. "Kdor ne verjame, naj sam prečita današnje časopise."

"Kaj pa bi lahko bilo narobe z mesom," je presenečeno vrtal naprej Tone in povohal košček rebrc iz svojega ričeta. "Prav nič ne smrdi!"

"Ti le pojej ta rebrc, pa boš videl, kaj bo," mu je požugal Vili. "Misliš, da inšpektorji Evropske unije z nami zbijajo šale, ker nimajo kaj drugega za početi. Če so inšpektorji Evropske unije v svoje poročilo napisali, da je pri nas z rdečim mesom nekaj narobe, je zagotovo narobe. O tem bodi prepričan!"

"Od kdaj pa ti tako upoštevaš vse, kar pride iz Evropske unije?" se je začudil Tone. "Ali mi-

sliš, da je tam res vse tako drugače kot pri nas?"

"Tudi nogometaši Maribora-Teatanica so mislili, da bodo z Laciom iz Rima opravili tako kot so z Dinamom iz Kijeva, ki so ga premagali z 1:0," je vzkliknil Vili. "Pa pogledj, kaj se je zgodilo. Mariborčani so morali dvakrat izgubiti s 4:0, da so spoznali, da v Evropski uniji zaman čakajo na takšne spodrsrljaje kot so si jih privoščili Ukrajinci. Lacio je vseh 180 minut deloval kot najboljše podmazan stroj."

"No, samo o kvaliteti in natančnosti italijanskih strojev mi ne govori," se je razburil Tone. "Pri Ferrariju so tako površni, da še krilc na avtomobilih formule ena ne znajo zmeriti do 5 milimetrov natančno. Če bi jaz delal takšna okna, bi nam pozimi v podjetju zmrznile vse tajnice."

"Razen Mare v računovodstvu, ki jo poleti in pozimi greje direktor," se je zarežal kurir Peter.

"Saj res, Vili. Sedaj, ko je Peter omenil direktorja, sem pomislila, da si verjetno ti tisto, kar si prebral v časopisu, napačno razumel," je dejala kuharica Špela. "Če bi bilo z našim mesom kaj narobe, našega direktorja zagotovo ne bi bilo več. Vsak dan mu moram nesti v sobo za goste dva velika zrezka, ki ju včasih zmaže kar pred mano. Če bi bilo meso zastrupljeno, bi se mu to moralo nekje poznati."

"Saj se mu pozna!" je vzkliknil Peter. "Zadnje čase nam je zmanjšal plače, noče nam izplačevati stroškov prevoza na delo, na sestanku združenja delodajalcev pa je dvignil roko za to, da bi delavcem ukinili regres za malico. Kdo ve, če ni zares jedel mesa norih krav?"

Kdo ve, koliko časa bi se še tako pomenkovali o tem, ali je slovensko rdeče meso oporečno ali ne, če ne bi v menzo ležerno in z zobotrebcom v ustih prišel Rudi. Pred dnevi je doma zaklal prašiča, ki sta si ga z ženo zredila, zato je tega dne malical kar v skladišču. Še ko je prišel na pijačo v menzo, je od njega prav lepo dišalo po dobrih svežih domačih klobasah.

"Rudi, ali se ti nič ne bojiš jesti meso?" ga je previdno povprašala Špela. "Vili pravi, da je v časopisu prebral, kako so evropski inšpektorji ugotovili, da je z našim mesom nekaj narobe..."

"Traparije!" je malomarno odvrnil Rudi. "Vili je vse pomešal. Dejansko je tako: v Evropski uniji imajo pametne inšpektorje in politike, njihove krave pa so nore. Pri nas pa imamo dobre in zdrave krave in prašiče, vendar pa so nori naši politiki, menedžerji in organizatorji veterinarske inšpekcije. V Evropi lahko zbolijo, če ješ meso norih krav. Pri nas pa lahko po mili volji ješ meso, paziti pa se moraš politikov in menedžerjev. Če začneš razmišljati o tem, kar počnejo, lahko resno zbolijo."

Iz dnevnika delavca Jožeta**Krave in politiki**

Obvestila Republiškega odbora Sindikata VIR

Uveljavitev dodatkov iz sprememb in dopolnitev KP

Na podlagi določil sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji pripada delavcem od 1. 11. 1999 dalje prva četrtina dodatkov navedenih v 13., 15., 16., 17., 18., 19 in 20. členu (80.d, 80.f, 81., 81.a, 81.b, 81.c, 81.č in 82.b členu prečiščenega besedila).

Višina dodatkov in nadaljnja dinamika njihovega izplačevanja je razvidna iz tabele, ki je sestavni del kolektivne pogodbe.

Problematika uslužbenskih certifikatov

Sindikat je v zvezi s problematiko "uslužbenskih" certifikatov na Delovno in socialno sodišče vložil tožbo, v kateri smo sodišču predlagali naj sprejme sodbo, da je vlada RS kršila določilo 31. člena Zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij, ker ni ponudila za odkup lastniških certifikatov v nakup delnice ali drugega premoženja Republike Slovenije ter podjetij v njeni lasti v razumnem roku, niti po opominu, ki ga je prejela. Hkrati

smo sodišču predlagali, naj vladi naloži, da mora v roku 30 dni imetnikom lastniških certifikatov ponuditi v odkup delnice ali drugo premoženje ali pa jim po preteku tega roka izplačati razliko med izplačanimi in neizplačanimi plačami v skladu s KPND za čas od 1. 1. 1992 do 30. 10. 1992, hkrati z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Delovno in socialno sodišče v Ljubljani nam je svojo razsodbo posredovalo 14. 10. 1999. Ker je sodišče naše predloge zavrnilo in ker je iz njegove obrazložitve razsodbe razvidno, da je pri odločanju izhajalo iz nepravilne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ter zmotne uporabe materialnega prava, smo se v Sindikatu VIR pritožili na Višje delovno in socialno sodišče.

Ker je zaradi različnih časopisnih člankov veliko vprašanj o smotnosti individualnih tožb za izplačila vrednosti certifikatov v gotovini, vam ponovno zagotavljamo, da gre v opisanih primerih za drugačno pravno podlago (v državni upravi je plače sodnikov in tožilcev urejal poseben zakon o funkcionarjih v državnih organih). Ne obstoja nobena razsodba, ki bi imetnikom certifikatov iz naslova premalo izplačanih plač v skladu s KPND za čas od 1. 1. 1992 do

30. 10. 1992 zagotovila izplačilo njihove vrednosti v gotovini, pač pa je kar nekaj razsodb, ki takšno možnost zavračajo.

Imenovan odbor za razlago kolektivne pogodbe

Ministrstvu za šolstvo in šport na držali obljubo, ki so jo vodstvu Sindikata VIR dali 17. 9. 1999 na pogovoru z ministrom dr. Pavlom Zgago, ter poleg imenovanja svojih članov odbora za razlago kolektivne pogodbe predlagali tudi njenega predsednika in sicer dr. Zvoneta Vodovnika z Inštituta za delo. Ker smo na sindikalni strani s tem predlogom soglašali, je odbor za razlago kolektivne pogodbe končno konstituiran. Glede na to, da je zbranih že veliko število vprašanj, smo v Sindikatu VIR že predlagali, naj se odbor čimprej sestane.

Imenovanje komisije za primerjavo rasti plač

Ministrstvu za šolstvo in šport nas je obvestilo, da so tako, kot smo to že pred njimi storili na sindikalni strani, imenovali svoje člane komisije za primerjavo rasti plač v vzgoji in izobraževanju z rastjo plač v preostalem javnem sektorju. Ob tem so napovedali, da bo prvo sejo komisije v kratkem sklicala njihova stran.

Bojan Hribar, sekretar

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar

Organizacija sistema soupravljanja

Cilj seminarja: Namen izobraževalnega seminarja je prikaz vsebine organizacijskih in komunikacijskih razmerij med posameznimi organi v soupravljalški strukturi na eni strani (interna razmerja) ter med vsakim od njih in organi delodajalcev na drugi strani (eksterna razmerja). Gre za globalni model operativnega organizacijskega instrumentarja, ki naj bi ga spoznali udeleženci seminarja, in ki naj bi služil za čim doslednejše uresničevanje normativnih pravic delavcev iz ZSDU, na načelu sodelujočega vodenja.

Namembnost seminarja: Seminar je namenjen članom svetov delavcev, delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb in sindikalnim zaupnikom ter drugim predstavnikom posameznih ravni sindikalne organiziranosti.

Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas in kraj izvedbe: Seminar bo potekal v času od 24. do 25. novembra 1999 v Sindikalnem izobraževalnem centru, v Radovljici, Gradnikova 1.

PROGRAM SEMINARJA

1. dan: **sreda, 24. november**, ob 10.00, uvod: Vanda Rešeta

Od 10.15 do 12.00 ure

Tema I: Vloga in vpliv organov soupravljaljske strukture v okvirih participativne organizacije

1. Bistvene značilnosti participativne organizacije
- normativne podlage, sodelujoče vodenje, informiranje in komuniciranje.
2. Položaj in vloga posameznih (so)upravljaljskih organov
3. Primerjava participativne in samoupravne organizacije

Od 13.30 do 17.30 ure

Tema II: Svet delavcev kot osrednji organ sistema soupravljanja in njegova organiziranost

1. Položaj in značaj delovanja sveta delavcev
- zakonska izhodišča, organizacijska izhodišča, kadrovska izhodišča
2. Kako najti vsebino dela sveta delavcev in njegovo organizacijo
- vpliv vplivnih dejavnikov kot pristop k iskanju vsebine dela, opredelitev elementov organizacijske strukture sveta delavcev, definiranje informacijsko komunikacijskega procesa in relacij sveta delavcev (delavnica)
3. Poskusi konkretnega organiziranja sveta delavcev (delavnica)

2. dan: **četrtak, 25. november**, od 9.00 do 11.30 ure

Tema III: Nadzorni svet in integralna vloga delavskih predstavnikov v sistemu razmerij med kapitalom in delom

1. Vloga delavskih predstavnikov v procesu odločanja v nadzornih svetih.
2. Informacijska in komunikacijska razmerja delavskih predstavnikov kot temelj za uresničevanje njihove vloge.
3. Delovanje delavskih predstavnikov pri oblikovanju strateške odločitve (primer iz prakse).

Od 11.30 do 15.15 ure (vmes odmor za kosilo: od 12.15 do 13.30 ure)

Tema IV. Sistem razmerij delavskega direktorja pri vzdrževanju in razvijanju sodelovanja med kapitalom in delom

1. Položaj in vloga delavskega direktorja v upravi družbe in organizacijski strukturi vodenja
2. Vloga in delovanje delavskega direktorja kot nosilca sodelujočega vodenja – v dobro družbe in zaposlenih.
3. Delavski direktor v praksi (primer iz prakse)

Od 15.15 do 16.00 ure, zaključna razprava

Strokovna izvajalka: dr. Zvonka Šarman, dipl. oec., svetovalka za organizacijo in upravljanje – Inštitut za razvijanje organizacijskih sistemov – "IROS" d.o.o., Ljubljana.

Rok za prijavo: Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 16. novembra 1999. Seminar bomo izvedli, če bo 20 prijav, v kolikor bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija: Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, znaša 24.000 SIT za posameznega. V ceno kotizacije je vključena tudi predpisana stopnja DDV. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije. Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno priložite "Seminar V., sklic na številko 10". Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzijo v dvoposteljni sobi je 7.300 SIT).

Dodatne informacije na telefonski številki 061/316 489 in 061/13 41 239 ali 061/316 489. Telefaks: 061/13 34 279 in 061/317 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar "ORGANIZACIJA SISTEMA SOUPRAVLJANJA" 24. in 25. novembra 1999 v Sindikalnem izobraževalnem centru, Radovljica, Gradnikova 1

Ime in priimek: Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev, naziv in naslov družbe:

Davčni zavezanec: DA NE Davčna št.:

– delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE Sindikalni zaupnik: DA NI

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NI

Drugo (navedite):

Telefonska številka: – doma – v službi

Opomba: Med seminarjem bom nastanjen v SIC Radovljica: DA NI

Žig in podpis odgovorne osebe

Kraj,, datum:

